Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0123

A konnektivitás javítása, a kulturális örökség megőrzése és a helyi kiválóság ösztönzése az európai turizmusban – desztinációmenedzsment és a regionális turizmus növekedése

Az Európai Parlament 2026. április 28-i állásfoglalása a konnektivitás javításáról, a kulturális örökség megőrzéséről és az európai turizmusban a helyi kiválóság előmozdításáról: desztinációmenedzsment és a regionális turizmus növekedése (2025/2120(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 174., 195. és 349. cikkére,

– tekintettel a rövid távú szálláshely-szolgáltatásokkal kapcsolatos adatgyűjtésről és -megosztásról, valamint az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1028 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1],

– tekintettel a platformalapú munkavégzés munkafeltételeinek javításáról szóló, 2024. október 23-i (EU) 2024/2831 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[2],

– tekintettel az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/904 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[3],

---

1 HL L, 2024/1028, 2024.4.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1028/oj.
2 HL L, 2024/2831, 2024.11.11., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj.
3 HL L 155., 2019.6.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/904/oj.

– tekintettel a készségek európai évéről szóló, 2023. május 10-i (EU) 2023/936 európai parlamenti és tanácsi határozatra[4],

– tekintettel a közlekedési szegénységről: a megfizethető, hozzáférhető és méltányos mobilitás biztosításáról szóló, 2025. május 22-i (EU) 2025/1021 bizottsági ajánlásra[5],

– tekintettel „A készségek uniója” című, 2025. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2025)0090),

– tekintettel a „Tisztaipar-megállapodás: a versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemterv” című, 2025. február 26-i bizottsági közleményre (COM(2025)0085),

– tekintettel a „Versenyképességi iránytű az EU számára” című, 2025. január 29-i bizottsági közleményre (COM(2025)0030),

– tekintettel az „Egy közös európai turisztikai adattér kialakítása felé: az adatmegosztás és az innováció fellendítése a turisztikai ökoszisztémában” című, 2023. július 20-i bizottsági közleményre (C(2023)4787),

– tekintettel „Az EU-n belüli fenntartható kék gazdaság új megközelítéséről: Az EU kék gazdaságának átalakítása a fenntartható jövő érdekében” című, 2021. május 17-i bizottsági közleményre (COM(2021)0240),

– tekintettel a „Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására” című, 2021. március 4-i bizottsági közleményre (COM(2021)0102),

– tekintettel „A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program” című, 2020. július 1-jei bizottsági közleményre (COM(2020)0274),

– tekintettel a „Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért” című, 2020. május 27-i bizottsági közleményre (COM(2020)0456) és az ahhoz kapcsolódó „Identifying Europe's recovery needs” (Európa helyreállítási szükségleteinek azonosítása) című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2020)0098),

– tekintettel a „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380),

---

4 HL L 125., 2023.5.11., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj.

5 HL L, 2025/1021, 2025.5.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1021/oj.

– tekintettel a Bizottság „Turizmus és közlekedés 2020-ban és azon túl” című, 2020. május 13-i közleményére (COM(2020)0550), valamint a turisztikai és közlekedési csomag elfogadására,

– tekintettel a Bizottságnak „Az európai zöld megállapodás” című, 2019. december 11-i közleményére (COM(2019)0640),

– tekintettel az új kulturális menetrendről szóló, 2018. május 22-i bizottsági közleményre (COM(2018)0267),

– tekintettel a „Szorosabb és megújított stratégiai partnerség az EU legkülső régióival” című, 2017. október 24-i bizottsági közleményre (COM(2017)0623),

– tekintettel a közösségi gazdaságra vonatkozó európai menetrendről szóló, 2016. június 2-i bizottsági közleményre (COM(2016)0356) és a Parlament e témában elfogadott, 2017. június 15-i állásfoglalására[6],

– tekintettel a „A part menti és tengeri turisztikai ágazat európai növekedési és foglalkoztatási stratégiája” című, 2014. február 20-i bizottsági közleményre (COM(2014)0086) és a tengeri turizmusról szóló, 2017. március 30-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2017)0126),

– tekintettel „Európa, a világ első számú turisztikai célpontja – az európai turizmus új politikai kerete” című, 2010. június 30-i bizottsági közleményre (COM(2010)0352) és az arról szóló, 2011. szeptember 27-i parlamenti állásfoglalásra[7],

– tekintettel a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i bizottsági közleményre (COM(2021)0345),

– tekintettel a „Transition pathway for tourism” [A turizmus átállási pályája] című, 2022. február 4-i bizottsági jelentésre és a 2023. és 2024. évi helyzetértékelő jelentéseire,

– tekintettel az „Unbalanced tourism growth at destination level – root causes, impacts, existing solutions and good practices: final report” [A turizmus kiegyensúlyozatlan növekedése a célállomások szintjén – alapvető okok, hatások, meglévő megoldások és bevált gyakorlatok: végleges jelentés] című, 2022. szeptember 21-i bizottsági jelentésre,

– tekintettel a „The EU Blue Economy Report 2020” [A kék gazdaságról szóló 2020. évi uniós jelentés] című, 2020. június 11-i bizottsági jelentésre,

---

6 HL C 331., 2018.9.18., 125. o.
7 HL C 56. E, 2013.2.26., 41. o.

– tekintettel „Az Unió szigetei és a kohéziós politika: a jelenlegi helyzet és a jövőbeli kihívások” című, 2022. június 7-i állásfoglalására[8],

– tekintettel az új európai kulturális menetrend és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásáról szóló, 2022. december 14-i állásfoglalására[9],

– tekintettel a fenntartható turizmusra vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2021. március 25-i állásfoglalására[10],

– tekintettel az „Idegenforgalom és közlekedés 2020-ban és azt követően” című, 2020. június 19-i állásfoglalására[11],

– tekintettel a Thomas Cook csoport csődjének az uniós turizmusra gyakorolt negatív hatásáról szóló, 2019. október 24-i állásfoglalására[12],

– tekintettel „A 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret – A Parlament álláspontja a megállapodás érdekében” című, 2018. november 14-i állásfoglalására[13],

– tekintettel az európai turizmus előmozdításának új kihívásairól és elképzeléseiről szóló, 2015. október 29-i állásfoglalására[14],

– tekintettel „A kulturális örökség integrált európai megközelítése felé” című, 2015. szeptember 8-i állásfoglalására[15],

– tekintettel a fogyatékossággal élő személyek mobilitásáról és befogadásáról, valamint a 2010–2020 közötti időszakra vonatkozó európai fogyatékosságügyi stratégiáról szóló, 2011. október 25-i állásfoglalására[16] és a 2020 utáni időszakra vonatkozó európai fogyatékosságügyi stratégiáról szóló, 2020. június 18-i állásfoglalására[17],

– tekintettel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó európai turisztikai menetrendről szóló, 2022. december 1-jei tanácsi következtetésekre,

– tekintettel „A következő évtized európai turizmusa: fenntartható, reziliens, digitális, globális és szociális” című, 2021. május 27-i tanácsi következtetésekre,

---

8 HL C 493., 2022.12.27., 48. o.
9 HL C 177., 2023.5.17., 78. o.
10 HL C 494., 2021.12.8., 106. o.
11 HL C 362., 2021.9.8., 55. o.
12 HL C 202., 2021.5.28., 73. o.
13 HL C 363., 2020.10.28., 179. o.
14 HL C 355., 2017.10.20., 71. o.
15 HL C 316., 2017.9.22., 88. o.
16 HL C 131. E, 2013.5.8., 9. o.
17 HL C 362., 2021.9.8., 8. o.

– tekintettel a Régiók Európai Bizottságának „A fenntartható és reziliens turizmusért az Európai Unióban: kiegyensúlyozott és adaptív irányítási stratégia” című, 2025. december 10-i véleményére[18],

– tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „A turizmus az Unióban: a fenntarthatóság mint a hosszú távú versenyképesség motorja” című, 2025. február 27-i saját kezdeményezésű véleményére[19],

– tekintettel a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre,

– tekintettel az uniós turisztikai eredménytáblára;

– tekintettel a turizmus fenntarthatóságának mérésére szolgáló statisztikai keretrendszerre,

– tekintettel a szociális jogok európai pillérére[20],

– tekintettel az uniós tagállamok turisztikai miniszterei által aláírt, „The path toward the social sustainability of tourism in the EU” [Az uniós turizmus társadalmi fenntarthatósága felé vezető út] című, 2023. október 31-i palmai nyilatkozatra,

– tekintettel a kerékpározásról szóló, 2024. április 3-i európai nyilatkozatra[21],

– tekintettel az ENSZ turizmusról szóló „»Overtourism«? Understanding and Managing Urban Tourism Growth beyond Perceptions” [„Túlturizmus”? – A városi turizmus elképzelteken túlmutató növekedésének megértése és irányítása] című, 2018. szeptember 18-i jelentésére,

– tekintettel a világörökségi forrásokról szóló UNESCO-kézikönyvekre, többek között a „Managing Tourism at World Heritage Sites: a Practical Manual for World Heritage Site Managers’ and related guidance on managing visitor behaviour” [A turizmus kezelése a világörökségi helyszíneken: gyakorlati kézikönyv a világörökségi helyszínek kezelői számára és kapcsolódó iránymutatás a látogatók magatartásának kezeléséhez] című 2002. évi iránymutatásra,

---

18 HL C, C/2026/761, 2026.2.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/761/oj.

19 HL C, C/2025/2014, 2025.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2014/oj.

20 HL C 428., 2017.12.13., 10. o.

21 HL C, C/2024/2377, 2024.4.3., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2377/oj.

– tekintettel a Turizmus Globális Etikai Kódexére[22],

– tekintettel Enrico Letta „Jóval több mint piac” című, 2024. április 17-i jelentésére,

– tekintettel Mario Draghi „Az európai versenyképesség jövője” című, 2024. szeptember 9-i jelentésére,

– tekintettel a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság által megrendelt „Overtourism: impact and possible policy responses” [Túlturizmus: hatások és lehetséges szakpolitikai válaszok] című, 2018. október 15-i tanulmányra,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság jelentésére (A10-0078/2026),

A. mivel a turizmus közvetlenül az EU GDP-jének mintegy 5%-át teszi ki, és a hozzáadott érték, a foglalkoztatás és a regionális kohézió szempontjából jelentős társadalmi-gazdasági ágazatot képvisel, és erős multiplikátorhatással bír különböző ágazatokban; mivel a közvetett és tovagyűrűző hatások figyelembevételével az ágazat teljes hozzájárulása az EU GDP-jének mintegy 10%-ára emelkedik; mivel bizonyos országok és régiók esetében a turizmus a foglalkoztatás és a GDP még ennél is magasabb hányadát teszi ki, támogatva a regionális fejlődést és az egyenlőtlenségek csökkentését; mivel az EU turisztikai ágazata 90%-ban kis- és középvállalkozásokból (kkv-k) áll, beleértve a válságoknak különösen kitett családi vállalkozásokat is; mivel az EU turisztikai ágazata mintegy 2,3 millió kkv-ból áll, és körülbelül 12,3 millió embert foglalkoztat; mivel Európa a fennálló gazdasági és geopolitikai szembeszél ellenére továbbra is globális vezető szerepet tölt be a turizmusban és a világ első számú turisztikai célállomása[23], és az ágazat a 2025 eleji erőteljes lendületet követően az előrejelzések szerint 10,5%-kal fog hozzájárulni az EU GDP-jéhez[24];

---

22 Turisztikai Világszervezet: Global Code of Ethics for Responsible Tourism - Roadmap for Responsible and Sustainable Tourism Development [A felelősségteljes turizmus globális etikai kódexe – A felelősségteljes és fenntartható turizmusfejlesztés ütemterve], 1999. október 1.

23 Európai Turisztikai Bizottság: European travel maintains momentum in early 2025 despite rising global uncertainty [Az európai turizmus a növekvő globális bizonytalanság ellenére fenntartja a 2025 eleji lendületét], 2025. május 7.

24 Utazási és Turisztikai Világtanács, https://wttc.org/news/travel-and-tourism-to-create-4-5mn-new-jobs-across-the-eu-by-2035, 2025. április 9. Travel and Tourism to Create 4.5MN New Jobs across the EU by 2035 [Az utazás és a turizmus 4,5 millió új munkahelyet teremt az EU-ban 2035-ig].

B. mivel a turizmus gazdasági értékét egyre inkább beárnyékolják a társadalmi, kulturális és környezeti költségek, beleértve a lakáspiacra gyakorolt nyomást, a helyi lakosok magasabb megélhetési költségeit, a lakóterületek széttagoltságát, a fenntarthatatlan erőforrás-felhasználást és az alapvető infrastruktúrára nehezedő növekvő nyomást; mivel az évtizedek óta tartó volumenorientált növekedés, valamint a szabályozási és irányítási hiányosságok elősegítették a kiegyensúlyozatlan turizmus kialakulását; mivel ezek a dinamikák jobb irányítást, valamint intelligens, fenntartható és a helyi igényekhez igazított keresletgazdálkodást tesznek szükségessé; mivel a turizmus önmagában nem probléma, és a turizmusfóbia megelőzéséhez olyan holisztikus stratégia elfogadására van szükség, amely összeegyezteti a gazdasági növekedést a társadalmi jóléttel, a környezetvédelemmel, a kulturális örökség megőrzésével és a hosszú távú területi rezilienciával;

C. mivel a turisztikai ökoszisztéma számos ágazatra kiterjed, beleértve a közlekedést, az utazási irodákat és az utazásszervezőket, a szálláshely-szolgáltatást és vendéglátást, a kreatív művészeteket és szórakoztató tevékenységeket, a sport- és szórakoztató tevékenységeket, és mivel alapvető fontosságú azok koherens fejlődésének és rezilienciájának lehetővé tétele;

D. mivel a szálláshely-szolgáltatás költségeinek Unió-szerte tapasztalható emelkedése súlyosbítja a lakhatási bizonytalanságot és a társadalmi kirekesztést; mivel a helyzet különösen súlyos a sok turista által látogatott területeken, ahol a megfizethető lakhatás hiánya akadályozza az idénymunkások és a turizmus területén dolgozó állandó munkavállalók, valamint a közszférában dolgozó kulcsfontosságú munkavállalók vonzását és megtartását; mivel a lakhatás megfizethetőségét, a helyi közösségek működését, a turisztikai ökoszisztémában működő kkv-k versenyképességét és az egységes piacon belüli egyenlő versenyfeltételeket egyre inkább befolyásolja a rövid távú szálláshely-szolgáltatás; mivel a rövid távú szálláshely-szolgáltatási megoldásokat az egyes konkrét helyzetekhez kell igazítani, és elsősorban helyi szintű intézkedéseket kell hozni;

E. mivel a fenntartható turizmus koncepciója központi szerepet játszik az ágazat versenyképességének előmozdításában, Európa kulturális és természeti örökségének megőrzésében, beleértve a földrajzi jelzéseket is, valamint a látogatók és a helyi közösségek igényei közötti egyensúly megteremtésében; mivel a fenntarthatóság három, egymástól kölcsönösen függő pilléren – gazdasági, társadalmi és környezeti pilléren – nyugszik, amelyek közül egyiket sem lehet elszigetelten vizsgálni;

F. mivel a turizmus társadalmi fenntarthatósága magában foglalja a gazdasági előnyök méltányos elosztását, többek között a turisztikai forgalom diverzifikálása és szezonalitásának csökkenése, a lakosok

jogainak, szükségleteinek és jóllétének tiszteletben tartása, a kulturális örökség és a közösségi kohézió megőrzése, valamint a tisztességes foglalkoztatási feltételeket biztosító minőségi munkahelyek biztosítása révén; mivel a turizmus szezonalitása továbbra is hozzájárul a gazdasági instabilitáshoz, a munkaerőhiányhoz és a helyi közösségekre nehezedő nyomáshoz; mivel a társadalmilag fenntartható turizmus fejlesztésének erősítenie kell a helyi közösségeket, ahelyett, hogy indokolatlan nyomást gyakorolna rájuk;

G. mivel az EU teljes mértékben elkötelezett az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és annak 17 fenntartható fejlődési célja mellett, amelyeket az ENSZ 2015 szeptemberében fogadott el; mivel az Eurostat 102 mutató alapján követi nyomon az EU fenntartható fejlődési célok elérése felé tett előrehaladását; mivel a turizmus közvetlenül hozzájárulhat több fenntartható fejlődési cél eléréséhez;

H. mivel az éghajlatváltozás egyre nagyobb mértékben befolyásolja a turizmust, és ezért nagyon fontos, hogy a turisztikai tevékenységeket, terveket, termékeket és létesítményeket ennek megfelelően kiigazítsák; mivel a turizmus fenntarthatósága és rezilienciája nemzeti, regionális és helyi szinten továbbra is egyenetlen, és a fenntartható gyakorlatok tagállamok, helyi szereplők és magánszektorbeli érdekelt felek általi elfogadása továbbra is túlnyomórészt az önkéntes szerepvállalásra támaszkodik;

I. mivel a turizmus sok uniós régióban szerepet játszik a területi dinamikák alakításában; mivel az e tevékenység szervezésére és fejlesztésére irányuló regionális megközelítések különböző szerkezeteket eredményeztek, amelyek hatással vannak növekedési pályájukra és jóllétükre; mivel a távoli, a legkülső, a vidéki területek, a peremterületek, a ritkán lakott és az elszigetelt régiók, valamint egyes part menti területek egyedi és eltérő jellemzőkkel rendelkeznek, beleértve a környezeti sebezhetőséget, a földrajzi elszigeteltséget, az elszakadást és a külső forrásoktól való függőséget, ami a sajátos körülményeikhez igazított szakpolitikai megközelítéseket tesz szükségessé;

J. mivel a közlekedési összeköttetések alapvető fontosságúak az utazás és a turizmus szempontjából, összekapcsolva az embereket a helyekkel, kultúrákkal és tapasztalatokkal; mivel azonban az utazás és a turizmus jelenlegi szerkezete jelentős kihívásokat teremt, mivel az utazók 80%-a a globális célállomásoknak csak 10%-át látogatja meg[25]; mivel a vidéki és belföldi turizmus testre szabott stratégiák

---

25 Greenwood G., „How connectivity is shaping the future of global tourism” [Hogyan alakítja a konnektivitás a globális turizmus jövőjét], World Travel Market Global Hub, 2025. január 14., https://hub.wtm.com/blog/connectivity-shaping-future-global-tourism/.

révén történő előmozdítása enyhítheti a több tagállamban túlzsúfolt part menti célállomásokra nehezedő túlzott nyomást; mivel sok peremterület, vidéki, távoli és legkülső régió, valamint elszigetelt régió ellátottsága továbbra is elégtelen a földrajzi elszigeteltségük, korlátozott infrastruktúrájuk, a csúcsidőszakon kívüli csökkentett közlekedési szolgáltatások, valamint az elérésükhöz szükséges magas költségek és hosszú utazási idő miatt; mivel az EU legkülső régiói állandó földrajzi és összeköttetési korlátai a légi és tengeri közlekedéstől való strukturális függőséghez és a piaci koncentrációnak való kitettséghez vezettek, amelyek mindegyike közvetlen hatással van a fenntartható turizmus fejlődésére; mivel a hatékony teherszállítási logisztika a peremterületeken elérhető turisztikai szolgáltatások kulcsfontosságú támogató eszköze;

K. mivel a közlekedés teszi ki a turisztikai ágazat szénlábnyomának legnagyobb részét; mivel a fenntartható turizmus nem valósítható meg fenntartható mobilitás nélkül, beleértve a multimodális diverzifikációt is, kellően figyelembe véve Európa fizikai és földrajzi korlátait, amelyek befolyásolják a megfelelő és fenntartható közlekedési lehetőségek rendelkezésre állását és kiválasztását; mivel annak ellenére, hogy a vasút ma az utazások csupán mintegy 10%-át teszi ki, és messze elmarad a közúti közlekedéstől (64%) és a légi közlekedéstől (17%), közelmúltbeli kutatások azt mutatják, hogy az európaiak 82%-a nyitott a környezetbarátabb utazási lehetőségekre[26]; mivel a kompok olyan alapvető közérdekű közlekedési szolgáltatásokat nyújthatnak, amelyek megfizethető, rendszeres és egész éven át tartó összeköttetést biztosítanak a szigetek és a távoli régiók számára;

L. mivel a szakosodott turizmus (gasztronómiai, bor-, sör-, hajózási, kulturális, vallási, az örökséggel foglalkozó, orvosi, wellness-, sport-, kerékpáros, búvár-, mezőgazdasági, nyugdíjas, öko-, regeneratív stb.) térnyerése új lehetőségeket teremt a peremterületek, a vidéki és a legkülső régiók számára, hogy helyi és tematikus alapú fejlesztési stratégiák révén bemutassák egyedi tájaikat, vizeiket és örökségüket; mivel a szakosodott turizmus növekedése támogatást igényel a szükséges infrastruktúrába való beruházás révén; mivel ezek a változó turisztikai tendenciák erősíthetik az ágazat fenntarthatóságát azáltal, hogy az utazást a csúcsszezonokon túlra is kiterjesztik, biztosítják a látogatók eloszlását, és fokozzák a természeti és kulturális örökség védelmét, valamint további bevételt generálnak a távoli, ritkán lakott és elszigetelt régiókban;

M. mivel az európaiak mintegy 25%-a fogyatékossággal élő vagy csökkent mozgásképességű személy; mivel az Eurostat szerint az EU-ban a 60 éves és annál idősebb népesség aránya, amely jelenleg

---

26 Európai Bizottság: Kommunikációs Főigazgatóság, „499. Eurobarométer gyorsfelmérés: Az európaiak hozzáállása az idegenforgalomhoz”, 2021. december 6.

21%, 2030-ra várhatóan 30%-ra emelkedik; mivel célzott intézkedéseknek a hozzáférhető és idősbarát turizmusba való beruházás révén történő végrehajtása jelentős lehetőséget jelent a versenyképesség fellendítése, a minőség fejlesztése és az egész éves kereslet támogatása szempontjából;

N. mivel az intelligens turizmus célja a desztinációmenedzsment megerősítése, a látogatók elégedettségének növelése és tartós érték biztosítása a helyi közösségek számára[27]; mivel az intelligens turizmus az adatok elérhetőségétől, elemzésétől és hatékony felhasználásától függ; mivel az EU adat-ökoszisztémája továbbra is széttagolt; mivel az európai turisztikai adattérre vonatkozó kezdeményezés célja e széttagoltság és az abból eredő piaci koncentráció leküzdése egy biztonságos, összekapcsolt adatmegosztási platform kiépítésével, amely támogatja az ágazat fenntarthatóságát és rezilienciáját, összhangban a turizmus átállási pályájával;

O. mivel az uniós turisztikai eredménytábla tudásportálja és az uniós turisztikai platform ellenére az EU még mindig nem rendelkezik hatékony és kellően nagyratörő harmonizált kerettel a turizmus hatásainak értékelésére, beleértve a szénlábnyomot, valamint az általános fenntarthatóságot és rezilienciát a tagállamokban;

P. mivel a GDP-alapú és összesített teljesítménymutatók nem tükrözik teljes mértékben a turizmus valós társadalmi, területi és környezeti hatásait; mivel a turizmust a volumennövekedésen túl olyan fenntarthatósági mutatók révén kell értékelni, mint a társadalmi kohézió, a hosszú távú területi fenntarthatóság és a környezeti integritás, a területi teherbíró képességnek és a biológiai sokféleség védelmének kell vezérelnie a célállomások korlátait, a látogatók számára vonatkozó felső határokat és az infrastruktúra-tervezést, a sikert értékvezérelt fejlesztési modellek felé terelve;

Q. mivel a kiemelt fontosságú közlekedési ágazatokban a korlátozott adatmegosztás és az elszigetelt műveletek aláássák a multimodális kapacitást és akadályozzák a zökkenőmentes, uniós szintű multimodális utazást[28], és az ilyen utazások foglalásának lehetősége még mindig jelentős akadályokba ütközik;

R. mivel az idegenforgalmi ágazat munkaerő-igényes, és a teljes uniós foglalkoztatás mintegy 5%-át teszi ki, ugyanakkor jelentős kihívásokkal néz szembe, beleértve az ideiglenes foglalkoztatás 21%-os arányát; mivel ez az ágazat fontos munkahely-teremtési forrás, különösen a fiatalok, a nők és a migráns munkavállalók számára, akik

---

27 Uniós útmutató a turisztikai desztinációkra vonatkozó adatokról. Intelligens turisztikai desztinációk. 2022. július.

28 Európai Fogyasztói Szervezet: Mind the gap – Making the multimodal journey the easy journey [Figyeljünk! – Tegyük a multimodális utazást egy könnyű úttá], 2023. március 22.

nehezen tudnak belépni a munkaerőpiacra; mivel a turizmus szakképzett és elkötelezett munkaerőn alapul, amely minőségi szolgáltatást és hiteles látogatói élményt biztosít; mivel a munkahelyek minőségének méltányos bérezés, stabil foglalkoztatás és jobb munkakörülmények révén történő javítása növelheti a munkaerő-felvételt és a munkaerő megtartását, támogatva az ágazat átállását egy fenntartható, magas hozzáadott értéket képviselő fejlődési pályára, ugyanakkor kezelve a munkaerőhiányt és a társadalmi fenntarthatóságot is;

S. mivel a turizmustól függő regionális gazdaságok nagyobb mértékben ki vannak téve a keresleti sokkhatásoknak és a munkaerő volatilitásának, ami elengedhetetlenné teszi a gazdasági diverzifikációt és az újraiparosítást a stabilitás és a hosszú távú fejlődés szempontjából; mivel a túlzott mértékben a szezonális turizmusra való támaszkodás a régiókat egy olyan fejlődési modellbe zárhatja be, amely korlátozza a termelékenység növekedését, az innovációt és a magasabb hozzáadott értéket képviselő ágazatok megjelenését;

T. mivel a turizmusban működő kis- és középvállalkozások (kkv-k) 92%-a nehezen tud szakképzett munkaerőt felvenni, ami kirívó arány[29]; mivel az ágazat készséghiánya – ami már a Covid19-világjárvány előtt is kihívást jelentett, és az EU-ban tapasztalható magas munkanélküliségi ráta ellenére továbbra is fennáll – azt követeli meg, hogy gyorsan ösztönözzék az átképzést és a továbbképzést annak érdekében, hogy kiépítsék a jövőorientált készségeket és a zöld, digitális, vezetői, szociális és kulturális kompetenciákat a turizmusban[30], amelyek alapvető fontosságúak annak versenyképessége szempontjából[31]; mivel célzott intézkedésekre, többek között tartós köz- és magánberuházásokra, valamint a kkv-k számára hozzáférhető uniós finanszírozási eszközökre van szükség a készségek fejlesztéséhez és annak biztosításához, hogy a turisztikai ágazat továbbra is vonzó és versenyképes munkáltató maradjon;

U. mivel a nők az EU-ban a turizmusban dolgozó munkaerő több mint felét teszik ki, ugyanakkor továbbra is jelentősen alulreprezentáltak

---

29 Európai Bizottság: Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóság, https://transport.ec.europa.eu/tourism/jobs-and-skills-tourism_en?prefLang=hu. Munkahelyek és készségek a turizmusban.

30 HOTREC Hospitality Europe, https://www.hotrec.eu/media/static/files/import/wp_post_48505/Labour-shortages-in-the-hospitality-sector-.pdf, 2022. szeptember. Labour shortages in the hospitality sector: forward-thinking and practices sharing [Munkaerőhiány a vendéglátóiparban: előretekintő gondolkodás és a gyakorlatok megosztása].

31 Silva, S. és mások: The Value of Skills for a Sustainable Tourism and Hospitality Industry [A készségek értéke a fenntartható turizmus és vendéglátóipar szempontjából], Tourism Hospitality, 6(1). sz., 2025. január 23.

a vezetői és döntéshozói szerepekben, és felülreprezentáltak a rosszabbul fizetett, informális vagy bizonytalan foglalkoztatásban, amely gyakran nem biztosít megfelelő munkahelyi biztonságot és szociális védelmet; mivel ezek az egyenlőtlenségek aláássák a nők gazdasági szerepvállalását és akadályozzák a turisztikai ágazat versenyképességét, rávilágítva arra, hogy a fenntartható turizmusra vonatkozó, küszöbön álló uniós stratégiába be kell építeni a nemek közötti egyenlőség erőteljes dimenzióját;

V. mivel a turizmus még a digitális korban is az emberi kapcsolatokon keresztül fejlődik; mivel a puha készségek alapvető fontosságúak a befogadó turizmus szempontjából, mégis továbbra is alulértékeltek, és nem oktatják és nem fizetik meg megfelelően ezeket, ami közvetlenül befolyásolja a látogatói élmény minőségét és a helyi közösségek jóllétét;

W. mivel a kultúra, az örökség és az identitás az EU fenntartható és felelősségteljes turisztikai termékének pillérei, és az önkéntesek és a helyi közösségek döntő szerepet játszanak az egyes tagállamok élő örökségének megőrzésében és népszerűsítésében, beleértve a fenntartható kulturális hagyományokat és a helyi nyelveket; mivel a kulturális örökség védelme, megőrzése és előmozdítása elősegítheti a kultúrák közötti kapcsolatokat, a megbékélést és a kulturális együttélést; mivel a kulturális örökség védelme megköveteli a látogatói forgalom proaktív kezelését, a veszélyeztetett helyszínek védelmét és a helyi közösségek bevonását a döntéshozatali folyamatokba;

X. mivel a digitális innováció, többek között az interaktív feltérképező eszközök, az immerzív technológiák, a kiterjesztett valóság, a közösségi alapú digitális platformok és a „figitális” élmények javíthatják a helyi örökséghez való hozzáférést, támogathatják a kkv-kat, és lehetővé tehetik a látogatók számára, hogy mélyebben foglalkozzanak az autentikus kulturális ökoszisztémákkal, többek között a sörfőzési hagyományokkal és a helyi kézművességgel;

Y. mivel az agroturizmus, a „termelőtől a fogyasztóig” és a „szántóföldekről a fogyasztóig” kezdeményezések valódi értékláncokat hoznak létre az egyszerű ellátási láncok helyett, páratlan élményt kínálva a látogatóknak az eredetiség tekintetében, miközben erősítik a vidéki gazdaságokat, támogatják a helyi termelőket és előmozdítják a környezetvédelmi gazdálkodást; mivel az ilyen kezdeményezéseket Unió-szerte egyre inkább a minőségi és fenntartható turizmus fejlesztésének pilléreként ismerik el;

Z. mivel a globális vezetőként elismert európai kiállításszervezési és üzletirendezvény-ágazat a turisztikai ágazat kulcsfontosságú szegmense és jelentős gazdasági hajtóerő, amely támogatja a munkahelyteremtést, a regionális fejlődést, az infrastrukturális beruházásokat és az ágazatközi növekedést;

AA. mivel az uniós ökocímke, ami az alkalmazott több fenntarthatósági standard egyike, kizárólag a turisztikai szálláshelyekre vonatkozik, nem pedig a turisztikai célállomások teljes értékláncára, valamint annak ellenére, hogy a turisztikai szálláshelyek egyre inkább elfogadják, általános piaci hatása továbbra is korlátozott; mivel a tanúsítást végrehajtható kötelezettségeknek, az ellátási láncok átláthatóságának és a környezeti hatások nyomon követésének kell kísérnie a zöldrefestés elkerülése érdekében;

AB. mivel az egyszer használatos műanyagokról szóló irányelv[32] elfogadása ellenére az turizmusból és a vendéglátóiparból származó műanyaghulladék jelentős része még mindig kívül esik az irányelv szabályozási hatályán;

AC. mivel az EU turisztikai ágazatának át kell térnie a körforgásos gazdasági modellre, javítva az erőforrás-hatékonyságot a hulladék-, a víz-, az élelmiszer-gazdálkodás, a mobilitásirányítás és az energiagazdálkodás területén; mivel ez az átállás megköveteli felelős termelési és fogyasztási gyakorlatok elfogadását, többek között a vendéglátóipari ágazatban helyi termékek használatát, a hulladék mennyiségének csökkentését, az erőforrások újrafelhasználását és a helyi ökoszisztémák védelmét; mivel az adatvezérelt tervezési, nyomonkövetési és irányítási eszközök elengedhetetlenek e változás támogatásához, valamint a turisztikai célállomások hosszú távú fenntarthatóságának és rezilienciájának javításához;

AD. mivel az, hogy a turizmust Európa 14 stratégiai ipari ökoszisztémájának egyikeként ismerik el[33], rámutat, hogy túl kell lépni az annak eredendő rezilienciájára vonatkozó feltételezéseken[34], és egy erős szakpolitikai koordinációra épülő holisztikus európai stratégia felé kell elmozdulni, amely tükrözi az ágazat horizontális jellegét, valamint célzott és hatékony finanszírozást biztosít;

AE. mivel a Bizottság bejelentette a fenntartható turizmusra vonatkozó első uniós stratégia közelgő közzétételét, ami jelentős lehetőséget jelent az ágazat koherens és előretekintő fenntartható keretének létrehozására; mivel ennek a kezdeményezésnek annak biztosítására kell irányulnia, hogy a jövőbeli növekedés összhangban legyen az EU tágabb éghajlat-politikai és társadalmi célkitűzéseivel, ugyanakkor

---

32 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/904 irányelve (2019. június 5.) egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről (HL L 155., 2019.6.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/904/oj).

33 A Bizottság 2021. május 5-i közleménye: „A 2020. évi új iparstratégia frissítése: Erősebb egységes piac kiépítése Európa fellendülése érdekében” (COM(2021)0350).

34 Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, „Building strong and resilient tourism destinations” (Erős és reziliens turisztikai célállomások építése), OECD Tourism Papers, 2025/03, OECD Publishing, Párizs, 2025, 6–8. o.

nem szabad aránytalan adminisztratív vagy pénzügyi terheket rónia a kkv-kra; mivel egy erős európai turisztikai márka olyan stratégiai eszköz, amely megerősítheti Európa versenyelőnyét azáltal, hogy előmozdítja a fenntartható, magas színvonalú és élményekben gazdag ajánlatokat, miközben támogatja a szétszórtság és a szezonalitás kezelését;

AF. mivel alapvető fontosságú annak megerősítése, hogy a turizmus fontos és stratégiai gazdasági ágazat, amely támogatja az európai identitást, és mivel azt nem szabad a gazdaság marginális elemének tekinteni; mivel a turisztikai ágazat horizontális jellege erőteljes politikai és adminisztratív koordinációt tesz szükségessé; mivel egy fenntartható turizmussal foglalkozó külön főigazgatóság, amely megfelelő forrásokkal rendelkezik, garantálhatná az integrált intézményi megközelítést, javíthatná a meglévő finanszírozási programok irányítását és kezelhetné az ágazat jelenlegi széttagolt európai irányítását;

AG. mivel a célzott uniós finanszírozás, beleértve a kísérleti projekteket, az előkészítő intézkedéseket és az olyan programok keretében nyújtott támogatást, mint az Egységes piac program, a Kreatív Európa, az Interreg, a Digitális Európa program és a Horizont Európa, létfontosságú abban, hogy a helyi hatóságok, a kkv-k és a kulturális szereplők tesztelhessék az innovatív modelleket a kulturális turizmusban, digitális eszközöket fejleszthessenek ki, megerősíthessék a tematikus hálózatokat és bővíthessék a sikeres kezdeményezéseket a régiókban; mivel a Parlament következetesen szorgalmazta, hogy az EU általános költségvetésébe építsenek be egy kifejezetten a turizmusra vonatkozó költségvetési sort; mivel a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretről szóló közelgő tárgyalások időszerű lehetőséget kínálnak a turizmus célzott, hosszú távú, stabil finanszírozásának kezelésére; mivel a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló új jogalkotási javaslatok kulcsszerepet fognak játszani a tiszta átállás, a digitális transzformáció, a készségfejlesztés, a fenntarthatóság és a turisztikai ökoszisztéma általános versenyképességének támogatásában az EU valamennyi régiójában;

Az elszigeteltségtől a lehetőségig: a jobb konnektivitás mint a fenntartható regionális turizmus növekedésének katalizátora

1. megerősíti, hogy a konnektivitás a Szerződésekben rögzített szabad mozgás előfeltétele; hangsúlyozza, hogy az erős konnektivitás elengedhetetlen a turizmus kiegyensúlyozásához és előnyeinek a rosszul ellátott területekre való kiterjesztéséhez, enyhítve a túllátogatott helyszínekre nehezedő nyomást és támogatva a helyi gazdaságok újjáélesztését; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ismerjék el a hozzáférhető, megfizethető és megbízható konnektivitást olyan alapvető szolgáltatásként, amely alátámasztja a szabad mozgást, mivel nincs szabad mozgás a mozgáshoz szükséges

eszközök nélkül; támogatja, hogy hozzanak létre egyértelmű, mérhető és rendszeresen frissített referenciaértékeket a fenntartható utazási lehetőségek, többek között a fogyatékossággal élő és a csökkent mozgásképességű személyek, a távoli, a legkülső, a vidéki, a perem-, a ritkán lakott és az elszigetelt régiók fenntartható utazási lehetőségei hozzáférhetőségének, megfizethetőségének és minőségének értékelése érdekében, különös tekintettel a kis szigetekre; hangsúlyozza, hogy ezek a referenciaértékek elengedhetetlenek az egész éves összekapcsoltság biztosításához, a helyi közösségek és a kkv-k támogatásához, valamint a turizmustól függő régiók hosszú távú rezilienciájának megőrzéséhez; hangsúlyozza továbbá a referenciaértékek fontosságát a Bizottság és a tagállamok abban való támogatásában, hogy előnyben részesítsék a turizmussal kapcsolatos infrastrukturális beruházásokat, amelyek célja a területi kohézió megerősítése, a turisztikai forgalom elosztása és a túlzsúfolt helyszínekre nehezedő nyomás enyhítése;

2. felhívja a figyelmet arra, hogy a főbb fuvarozóknak és digitális platformoknak aránytalanul nagy befolyásuk van a piaci tendenciák irányítása, a fogyasztók választásának befolyásolása és a célállomások és a vendéglátó vállalkozások jelentős strukturális kockázatoknak való kitettsége terén; felszólítja a Bizottságot, hogy készítsen tanulmányt a turisztikai ágazatnak a közlekedési és turisztikai ágazatban, többek között a vendéglátásban nagy piaci erővel rendelkező domináns szereplőktől való függőségéről, értékelve a konnektivitást, a méltányos árképzést, a valamennyi üzleti felhasználó számára biztosított méltányos feltételeket, a munkakörülményeket, a szolgáltatás folytonosságát és a célállomások hosszú távú rezilienciáját fenyegető veszélyeket, különös tekintettel a távoli, vidéki és szigeti régiókban tapasztalható strukturális kockázatokra; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy a tanulmány részeként értékelje a piaci koncentráció és az indokolatlan árváltoztatások kezelésére, az átláthatóság, a tisztességes verseny és a fogyasztóvédelem megerősítésére, valamint a kkv-k és a helyi szereplők versenyképességének fokozására irányuló intézkedéseket, többek között adott esetben megfelelő jogi, szabályozási és pénzügyi intézkedések révén;

3. úgy véli, hogy a hatékony közlekedési összeköttetések a fenntartható, versenyképes és reziliens uniós turisztikai ágazat alapját képezik, ami enyhíti a teljes kapacitással vagy azon felül működő kiemelt turisztikai célállomásokra nehezedő nyomást, ugyanakkor megnyitva a hozzáférést és átirányítva a látogatói forgalmat a kevésbé ismert, feltörekvő célállomások felé, és méltányosabban elosztva a gazdasági előnyöket; felszólít az összeköttetések és a hozzáférhetőség javítására, különösen a távoli és rosszul ellátott uniós régiókban, beleértve a szigeteket is, a fenntartható utazás révén megvalósuló befogadó növekedés előmozdítása, a szezonalitás csökkentésének ösztönzése és a regionális fejlődés támogatása érdekében;

4. megjegyzi ugyanakkor, hogy számos feltörekvő célállomás – a legkülső területektől a vidéki központi területekig, a hegyvidéki közösségekig és a szigeti régiókig – egyedi konnektivitási kihívásokkal néz szembe, és hangsúlyozza, hogy az EU fenntartható turisztikai stratégiájának olyan testre szabott támogatási mechanizmusokat kell meghatároznia, amelyek tükrözik e területek sajátos profilját és veszélyeztetettségét, különösen a konnektivitásukat fenntartó légi, tengeri és szárazföldi összeköttetések megerősítése érdekében; kitart amellett, hogy a konnektivitás bővítéséhez minőségi infrastruktúrának és megbízható szolgáltatásoknak kell társulniuk, lehetővé téve a turisztikai célpontok számára, hogy anélkül kezeljék az új vagy átirányított turisztikai forgalmat, hogy aláásnák a helyi lakosok számára a hozzáférhetőséget vagy a megfizethetőséget, különösen az előbbiekben meghatározott kiszolgáltatott régiókban;

5. kéri, hogy tárják fel a közszolgáltatási kötelezettségek szélesebb körű bevezetésében rejlő lehetőségeket, beleértve a multimodális konfigurációkat és a nemzetközi éjszakai vonatokat is, amelyek egyaránt szolgálják a helyi lakosokat és a látogatókat – különösen a távoli és legkülső régiókban, a part menti területeken és a szigeteken –, hangsúlyozva szerepüket a területi és társadalmi kohézió megerősítésében;

6. kiemeli a befejezett törzshálózat, a kiterjesztett törzshálózat és az átfogó transzeurópai közlekedési hálózatok (TEN-T) központi szerepét a turizmus EU-n belüli kiegyensúlyozottabb területi eloszlásának elérésében, amelyet fenntartható közlekedési szolgáltatási lehetőségek egészítenek ki, beleértve a szezonon kívüli turizmus előmozdítását is; hangsúlyozza, hogy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) keretében a határokon átnyúló projektek előnyben részesítése kulcsfontosságú volt a TEN-T terén történő előrelépéshez, és kéri, hogy a következő többéves pénzügyi keretben biztosítsanak szilárd költségvetést az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz számára a fenntartható, hozzáférhető és összekapcsolt európai közlekedési rendszer támogatása érdekében, amely ugyanolyan létfontosságú a turizmus számára az EU valamennyi régiójában;

7. üdvözli a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretben szereplő jogalkotási javaslatokban a fenntartható, versenyképes és reziliens turizmus uniós támogatásának megerősítése tekintetében bemutatott lehetőségeket; kiemeli különösen a nemzeti és regionális partnerségi

tervekről szóló javasolt rendelet[35] rendelkezéseit, amelyek egyedi célkitűzésként ismerik el a fenntartható turisztikai szolgáltatásokat, és megnyitják az utat a digitális átalakulásba, a körforgásos gazdasággal kapcsolatos megközelítésekbe, a fenntartható mobilitásba, a készségekbe és a munkaerő továbbképzésébe, a turizmus diverzifikálásába, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásba és a desztinációmenedzsmentbe történő beruházások előtt; elismeri, hogy az Európai Versenyképességi Alap létrehozásáról szóló javasolt rendelet[36] lehetőségeket teremt a fenntartható turizmus támogatására a tiszta átállást, az ipari dekarbonizációt és a kkv-k versenyképességét célzó intézkedések révén; megjegyzi azonban, hogy az új többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslat ismét nem tartalmaz uniós programot és önálló költségvetési sort a fenntartható turizmusra vonatkozóan, megjegyezve, hogy továbbra sem egyértelmű, hogy rendelkezésre áll-e uniós finanszírozás a másodlagos és kapilláris közlekedési hálózatok fejlesztésére, amelyek szükségesek a turisztikai ágazat fenntartható fejlődésének támogatásához, a turisztikai forgalom diverzifikálásához, valamint a távoli és peremterületek, a legkülső régiók és a szigetek megközelíthetőségének támogatásához; kitart amellett, hogy a következő többéves pénzügyi keret nem marginalizálhat jelentős számú régiót, és nem csökkentheti az átfogó hálózatba integrált projektek finanszírozását sem, a területi egyenlőtlenségek elkerülése és az EU társadalmi és területi kohéziójának fenntartása érdekében; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a legkülső régiók csökkentett társfinanszírozással szembesülnek annak ellenére, hogy rendkívül nagy távolságra vannak a kontinenstől, valamint ennek megfelelően biztonságos konnektivitást és fenntartható beruházásokat igényelnek; megismétli továbbá, hogy az EU szigetei és legkülső régiói, amelyek a nem uniós régiók részéről erősebb versenynyomással szembesülnek, létfontosságúak az EU regionális turisztikai gazdasága számára, és elegendő finanszírozásban kell részesülniük az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből és egyéb forrásokból a konnektivitási infrastruktúra javításához, látogatók vonzásához, valamint annak biztosításához, hogy növekedésük egyre fenntarthatóbb legyen, és versenyképesek maradjanak;

8. megerősíti, hogy a fenntartható turizmusra szánt uniós finanszírozás jelentős megtérülést eredményezhetne, az ágazat rezilienciájának fellendítése, zöld és digitális átállásának az uniós szakpolitikai prioritásokkal összhangban történő előmozdítása és a fenntartható,

---

35 Az Európai Gazdasági, Társadalmi és Területi Kohéziós, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési, Halászati és Tengeri, Jóléti és Biztonsági Alap 2028–2034 közötti időszakra történő létrehozásáról, valamint az (EU) 2023/955 és az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2025. július 16-i bizottsági javaslat (COM(2025)0565).

36 COM(2025)0555.

kiegyensúlyozott és inkluzív növekedés, valamint az összes európai célállomás hosszú távú versenyképességének támogatása révén, beleértve a peremterületek, a legkülső és a szigeti régiók erősebb területi és társadalmi kohézióját; hangsúlyozza, hogy egy ilyen költségvetési sor létrehozása elengedhetetlen a fenntartható turizmusra vonatkozó jövőbeli uniós stratégia hatékony végrehajtásának biztosításához; kéri ugyanakkor, hogy a következő többéves pénzügyi keretre tekintettel frissítsék és vizsgálják felül a turizmus uniós finanszírozásáról szóló útmutatót;

9. kéri, hogy az EU fenntartható turizmusra vonatkozó stratégiája a következő többéves pénzügyi kerettel együtt részesítsen előnyben és azonosítson egyértelmű finanszírozási mechanizmusokat a fenntartható turisztikai modellekre való átállás támogatására a szezonalitás, az éghajlatváltozás, a demográfiai nyomás, az állandó vagy intenzív látogatói nyomás, a csökkent vonzerő, a magas ágazati szakosodás és az eszközök romlása által érintett régiókban, valamint a nagy befogadási potenciállal rendelkező kis- és közepes méretű és feltörekvő célállomásokon; hangsúlyozza, hogy ennek a finanszírozásnak támogatnia kell a kísérleti projekteket, a kapacitásbővítést és a strukturális átalakulást, előnyben részesítve a fenntartható infrastruktúrát, a tiszta konnektivitást, a területi diverzifikációt, valamint a képzési programokat, amelyek megerősítik a helyi tehetségeket, és segítik a munkavállalókat az új készségekhez és piaci igényekhez való alkalmazkodásban;

10. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden erőfeszítést arra, hogy a fenntartható turisztikai mobilitást beépítsék az uniós közlekedési politikába, és fektessenek be az utolsó kilométer megtételére szolgáló összeköttetésekbe – többek között a tömegközlekedésbe és az aktív mobilitásba, valamint a fenntartható és megfizethető városi mobilitási megoldásokba –, ami a látogatók és a helyi lakosok javát egyaránt szolgálja; felszólítja a Bizottságot, hogy a fenntartható mobilitás fellendítése és a látogatók környezeti lábnyomának csökkentése érdekében nyújtson célzott támogatást az alacsony kibocsátású és kibocsátásmentes járművek használatára a turizmusban, például az e-járművek lízingjére és a töltőinfrastruktúrára irányuló ösztönzők révén, különösen a szigeti, vidéki, hegyvidéki és legkülső régiókban; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a meglévő uniós turisztikai platform népszerűsítését, megkönnyítve a sikeres látogatókezelési modellek és a bevált gyakorlatok cseréjét a célállomások között;

11. emlékeztet arra, hogy ezen átállás üteme a célállomások szintjén rendelkezésre álló megfelelő töltőinfrastruktúrától függ, beleértve a vállalati, üzemeltetési és személyszállítási igényeket kiszolgálni képes gyorstöltési megoldásokat is, hangsúlyozva, hogy az egyértelmű referenciaértékekkel alátámasztott célzott uniós pénzügyi támogatás elengedhetetlen a kibocsátásmentes energiaforrásoknak a turisztikai ökoszisztéma egészében történő

bővítéséhez, valamint annak biztosításához, hogy a mobilitás dekarbonizációja támogassa az éghajlat-politikai célokat és a célállomások fenntartható kezelését; hangsúlyozza továbbá, hogy megfelelő logisztikai infrastruktúrát és intermodális összeköttetéseket kell biztosítani a turisztikai ellátási láncok és a helyi gazdasági ökoszisztémák támogatása érdekében;

12. nagyobb uniós pénzügyi támogatást szorgalmaz a tömegközlekedési szolgáltatások megerősítése érdekében, lehetővé téve számukra, hogy multimodálisabbá, hozzáférhetőbbé, megbízhatóbbá, rugalmasabbá váljanak, és jobban igazodjanak a területi körülményekhez, különösen az elszigetelt és távoli területeken; hangsúlyozza, hogy ezeknek a szolgáltatásoknak biztosítaniuk kell a megfelelő hozzáférést a lakosok számára, miközben erősíteniük kell a közösségi összeköttetéseket, a társadalmi befogadást és a turisztikai célállomások hozzáférhetőségét is; javasolja, hogy amennyiben a meglévő intézkedések elégtelennek bizonyulnak a tartós strukturális hátrányok kezelésére, az Európai Bizottság javasoljon más eszközöket a peremterületeken, a szigeteken, az elszigetelt és a legkülső régiókban a polgárok és a vállalkozások előtt álló strukturális hátrányok ellensúlyozására, valamint a méltányos hozzáférés biztosítására és e régiók hosszú távú életképességének és kohéziójának megőrzésére;

13. elismeri, hogy a kerékpáros turizmus stratégiai európai ágazat, ahogy az tükröződik a kerékpározásról szóló európai nyilatkozatban, mely ágazatban az EU globális vezető szerepet tölt be; hangsúlyozza az olyan kezdeményezések, mint az EuroVelo – a távolsági kerékpárutak európai hálózata – fontosságát az utazásközpontú turizmus előmozdításában; ösztönzőket és beruházásokat sürget e kezdeményezések megerősítése érdekében, felerősítve jelentős gazdasági előnyeiket a régiókban, beleértve a vidéki, perem- és határokon átnyúló területeket is; hangsúlyozza, hogy az ilyen kezdeményezések előmozdítják a fenntartható mobilitási lehetőségeket, erősítik a helyi közösségeket és a kkv-kat, valamint megerősítik a társadalmi és földrajzi befogadást; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy folytassák az európai távolsági kerékpáros turisztikai útvonalak fejlesztésének és bővítésének támogatását, a kerékpár-infrastruktúra korszerűsítését és a kerékpárosok közúti biztonságának javítását, többek között célzott finanszírozási eszközök és a regionális és helyi hatóságokkal való szoros együttműködés révén;

14. kiemeli a tengeri összeköttetések kulcsfontosságú szerepét a szigeti, part menti és peremterületek számára, amelyekben alapvető szolgáltatásokat jelentenek mind a helyi lakosok, mind a turisták számára; hangsúlyozza a közszolgáltatási kötelezettségek, a modern flották és az intelligens menetrendek fontosságát, amelyek egyensúlyt teremtenek a helyi mobilitási igények és a turisztikai forgalom között, és hozzájárulnak a szezonális nyomások

csökkentéséhez; felhívja az EU-t, hogy továbbra is támogassa a fenntartható közlekedési lehetőségeket, például a karbonsemleges üzemanyagokat és akkumulátorokat használó kompokat, valamint a part menti villamosenergia-ellátási technológiákat igénybe vevő elektromos és hibrid kompokat, amelyeket a hibrid-elektromos légi járművek előmozdítására irányuló intézkedések egészítenek ki, elsőbbséget biztosítva a szigeteknek, valamint a legkülső és peremterületeknek, a bizonyított technológiai és gazdasági életképességtől függően, és amelyeket a légi és tengeri összeköttetéseket nagymértékben igénybe vevő üzemeltetőkre és területekre vonatkozó arányos intézkedések támogatnak;

15. felhívja a Bizottságot, hogy járjon el a hajózási engedélyek kedvtelési célú hajókat üzemeltető társaságok számára történő esetleges kölcsönös elismerésének előnyeiről és hátrányairól szóló tanulmány nyomán azáltal, hogy szabályozási intézkedésre tesz javaslatot, amely megkönnyíti a mintegy 48 millió európai hajós mobilitását, és támogatja a tengeri turizmus és a kék gazdaság fenntartható fejlődését;

16. hangsúlyozza, hogy a belvízi turizmus és a vízparti tevékenységek, például a kerékpározás, a gyaloglás, a gasztronómia és a kulturális látványosságok lehetővé teszik a látogatók számára, hogy a környezet tiszteletben tartása mellett fedezzék fel a helyi örökséget és tájakat; következésképpen nagyobb beruházásokat szorgalmaz Európa folyóiba és csatornáiba a biológiai sokféleség védelme és a vízrendszer rezilienciájának megerősítése érdekében, megjegyezve, hogy ezek jelentős potenciállal rendelkeznek a fenntartható turizmus és a turisztikai forgalom régiók közötti kiegyensúlyozottabb elosztása szempontjából;

17. elismeri, hogy a vasút a fenntartható turizmus sarokköve és a szennyezőbb közlekedési módok életképes alternatívája; felszólít az EU teljes vasúti infrastruktúrájába – különösen a határokon átnyúló szakaszokba és a nemzetközi összeköttetés szempontjából létfontosságú szakaszokba – történő beruházások növelésére, valamint a másodlagos és kapilláris hálózatok fokozott támogatására a távoli és peremterületek megközelíthetőségének biztosítása érdekében; emlékeztet arra, hogy a szigeteken fenntartható közlekedési módként és a multimodális összeköttetés biztosításának módjaként fejleszteni lehet a vasutakat, támogatva mind a határokon átnyúló projekteket, mind a vasúti kezdeményezéseket a szigeti régiókban;

18. megerősíti, hogy az intermodalitást stratégiai prioritássá kell tenni, előmozdítva a repülőterek, vasútállomások és kikötők közötti közvetlen összeköttetéseket, ugyanakkor elismeri, hogy a vasúti összeköttetés és az intermodális terminálok ugyanolyan fontosak az olyan áruk és szolgáltatások biztosításához, amelyek a turisztikai desztinációkat is támogatják; felszólít továbbá az egyszerűsített

vasúti jegyértékesítésre az utazás rugalmasságának és a vasúti ágazat vonzerejének javítása érdekében, valamint a vasúti, légi és tengeri szolgáltatásokra kiterjedő, zökkenőmentes integrált jegyértékesítési rendszer gyors bevezetésére, az utasok egyértelműbb tájékoztatására és a határokon átnyúló foglalási módszerek megkönnyítésére;

19. üdvözli a nagy sebességű vasúti hálózatra vonatkozó elképzelést, amelynek célja, hogy a rövid távon közlekedő légi járatok alternatívájaként előmozdítsa az európai városok közötti hatékony vasúti összeköttetéseket, miközben a hagyományos kiemelt turisztikai célpontokon túl a peremterületekre is kiterjeszti a turizmust; megjegyzi azonban, hogy továbbra is foglalkozni kell különböző műszaki akadályokkal, például az egyes nemzeti/regionális nyomtávok és az európai szabványos nyomtáv közötti különbségtétellel kapcsolatos akadályokkal; úgy véli továbbá, hogy az éjszakai vonatok kulcsfontosságú eszközök a turizmus diverzifikálása, a rosszul ellátott turisztikai desztinációk fejlesztésének lehetővé tétele és a fenntarthatóbb turisztikai módok, például a vidéki, kulturális és ökoturizmus előmozdítása szempontjából;

20. emlékeztet a történelmi és nosztalgiavonatokon zajló vasúti turizmus növekvő jelentőségére, amely innovatív eszköz a fenntartható utazás előmozdítására és a kulturális élmények helyi és regionális szintű gazdagítására, miközben megőrzi a kulturális és természeti örökséget; hangsúlyozza, hogy a használaton kívüli vagy kihasználatlan hagyományos vasútvonalak és vasúti járművek helyreállítása és turisztikai célú átalakítása hozzájárulhat a turisztikai desztinációk helyreállításához, a természeti tájak és a helyi környezet megőrzéséhez, valamint olyan új turisztikai lehetőségek megteremtéséhez, amelyek javítják a látogatók élményét, és támogatják a helyi és regionális területek védelmét és fenntartható fejlődését; kéri, hogy bocsássanak rendelkezésre uniós finanszírozást a turisztikai desztinációkat kiszolgáló vasúti járművek és közlekedési infrastruktúra – többek között a vasutak, az utak és a kerékpárutak – helyreállítására, átalakítására és korszerűsítésére a történelmi, kulturális és fenntartható útvonalak támogatása érdekében;

21. elismeri, hogy mind a közlekedés, mind az idegenforgalom erős hatást gyakorol az uniós turisztikai desztinációk energiaszükségletére; kéri, hogy a turizmust és valamennyi közlekedési módot – vasúti, közúti, tengeri és légi – építsék be a jövőbeli uniós energiapolitikákba és intézkedésekbe, hogy támogassák a desztinációkat a fenntartható átállásban, és kezeljék sajátos infrastrukturális szükségleteiket; felhívja a Bizottságot, hogy erősítse meg az idegenforgalmi ágazat energetikai infrastruktúrájának nyújtott támogatást, a tagállamokat pedig arra,

hogy nemzeti energia- és klímaterveikbe építsék be az idegenforgalmi energiaigényeket;

22. üdvözli a fenntartható közlekedésre vonatkozó beruházási tervet (STIP), amelytől azt várja, hogy ösztönözze a légi és vízi közlekedésben – és azon belül a meglévő kedvtelési célú hajók flottájában – használt fenntartható üzemanyagokba történő beruházásokat, amelyek kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenéző ágazatok; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a nettó zéró kibocsátás felé vezető út, különösen a fenntartható üzemanyagokra való átállás elkerülje a rejtett költségeket, a túlzott bürokráciát, a légitársaságok tisztességtelen pótdíjait, amelyek növelik a jegyárakat a turisták, a lakosok és a kkv-k számára, valamint aránytalan működési költségek vagy infrastrukturális terhek kiszabását a legkülső régiók, a szigetek és a távoli területek számára; óva int az új költségvetési intézkedések, például az üzemanyagadó bevezetésétől, amelyek veszélyeztethetik a turisztikai ágazat konnektivitását, megfizethetőségét és versenyképességét;

23. kiemeli, hogy a környezetvédelmi idegenforgalmi adók („ökoadók”) kézzelfogható eredményeket hozhatnak a helyi közösségek számára a lakosokat és a környezetet támogató projektek finanszírozása révén történő megtérülés szempontjából; megjegyzi, hogy számos város és régió bevezetett ilyen ökoadókat pozitív eredményekkel, amelyeket értékelni kell, és akár a bevált gyakorlatok példáinak tekinthetők; felhívja a Bizottságot, hogy foglalja bele ezeket a példákat a fenntartható turizmusra vonatkozó, küszöbön álló stratégiájába, amely további iránymutatást nyújtana a tagállamoknak és a régióknak a fenntartható turizmusba történő beruházások támogatásához, hozzájárulva a kiegyensúlyozott területfejlesztéshez és a közös jóléthez;

24. elismeri, hogy az üdülőhajók ágazata a hajógyártáshoz és -javításhoz kapcsolódó fontos európai ágazat, amelyben az EU továbbra is globális vezető szerepet tölt be, de elismeri a fenntarthatóság által támasztott kihívásokat bizonyos desztinációk esetében; ösztönző rendszereket és beruházásokat szorgalmaz a fenntartható szárazföldi villamosenergia-ellátás elérhetőségének bővítése, valamint az éjszakai vagy hosszabb kikötői tartózkodás előmozdítása érdekében, különösen az üdülési célú hajókat fogadó nagyobb kikötőkben; ösztönzi az ágazattal folytatott folyamatos párbeszédet annak biztosítása érdekében, hogy a kikötői megállások és a hosszabb tartózkodások hozzájáruljanak a helyi értékteremtéshez, a fenntartható mobilitáshoz és a torlódások csökkentéséhez; hangsúlyozza, hogy ösztönözni kell az üdülési célú hajóutakkal kapcsolatos tevékenységek és forgalom fenntartható irányítását annak biztosítása érdekében, hogy a gazdasági előnyök egyensúlyban legyenek a turisztikai desztinációk környezeti integritásával és a helyi közösségek megerősített szociális jóllétével;

25. úgy véli, hogy ebben az összefüggésben a desztinációk jobb menedzselésének figyelembe kell vennie a hajók kikötőbe érkezését; hangsúlyozz továbbá, hogy a rendeltetési helyekre nehezedő csúcsidei terhelés csökkentése és a helyi gazdasági előnyök maximalizálása érdekében – a desztinációkra gyakorolt környezeti hatások minimalizálása mellett – a horgonyzóhely-elosztási rendszereken keresztül kiegyensúlyozottan és arányosan kell elosztani a menetrend szerinti érkezéseket; kiemeli továbbá, hogy ki kell dolgozni egy módszertant az üdülőhajók látogatóit befogadó desztinációk szállítási kapacitásának kiszámítására; ezzel összefüggésben hangsúlyozza a desztinációmenedzsment-szervezetek (DMO-k) alapvető szerepét a helyi hatóságokkal és érdekelt felekkel együtt a látogatók áramlásának kezelésében és annak biztosításában, hogy az üdülési célú hajóutak hozzájáruljanak a fenntartható helyi fejlődéshez; javasolja, hogy a turizmus fenntarthatóságának és versenyképességének előmozdítása érdekében a Bizottság gyűjtsön példákat a bevált gyakorlatokra, hogy Unió-szerte modellként szolgáljon más ágazatok számára, olyan kezdeményezésekre építve, mint a fenntartható hajóturizmus bevált gyakorlatairól szóló 2023. évi jelentése;

26. hangsúlyozza, hogy erős és érvényesíthető utasjogokra van szükség valamennyi közlekedési módban, beleértve az összetett multimodális utazásokat is, annak érdekében, hogy fenntartsák Európa versenyelőnyét a globális turizmusban, támogatva közben az innovációt, a versenyképességet és a beruházásokat a közlekedési ágazatban; tudomásul veszi, hogy az utazók egyre nagyobb elvárásokat támasztanak a megbízhatósággal, az átláthatósággal és a védelemmel kapcsolatban fennakadások és késések esetén, különösen azokban az esetekben, amikor az utazások számos közlekedési módot vagy szolgáltatót foglalnak magukban; kiemeli ezzel kapcsolatban, hogy uniós stratégiát kell kidolgozni a hatékony utasszállításra irányulóan, amely csökkenti a várakozási időket, a párhuzamos eljárásokat és az adminisztratív akadályokat, előrelépést téve a jegyek és az úti okmányok interoperabilitása és a határellenőrzések hatékonysága terén; hangsúlyozza a fogyatékossággal élő és a csökkent mozgásképességű utasokat megillető szilárd utasjogok kiemelkedő fontosságát, mindenekelőtt az inkluzivitás és a társadalmi méltányosság megerősítése, valamint Európa mint akadálymentesített, magas színvonalú turisztikai és közlekedési szolgáltató által betöltött szerep megerősítése érdekében, tovább fokozva az európai turizmus versenyképességét;

Az európai desztinációk szerepének erősítése a helyi kiválóság előmozdításában

27. figyelmeztet arra, hogy a kiegyensúlyozatlan turizmus azzal a kockázattal jár, hogy megterheli a desztinációkat, károsítja a helyi közösségeket és lakosokat, és aláássa Európa környezeti és kulturális vonzerejét; ezzel szemben hangsúlyozza, hogy a jól megtervezett

turizmus hatalmas értékkel és potenciállal rendelkezik ahhoz, hogy inkluzív előnyöket teremtsen, erősítse a társadalmi kohéziót, megőrizze a kulturális örökséget, és magas színvonalú munkahelyeket teremtsen; megismétli, hogy az EU iparstratégiájának szerves elemeként a turizmus – desztinációs szinten is – hatékony irányítást és összehangolt szakpolitikai fellépést követel meg a keresletnek a meglévő és a kialakulóban lévő turisztikai desztinációk közötti stratégiai elosztása érdekében; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek lépéseket, például a szezonon kívüli kereslet előmozdítása révén; felhívja a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a kevésbé gyakori desztinációk és tevékenységek diverzifikálását és előmozdítását, és hangsúlyozza, hogy ezeket az erőfeszítéseket adatvezérelt tervezési és figyelemfelkeltő kezdeményezésekkel kell támogatni annak érdekében, hogy Európa megőrizze vezető globális desztinációként betöltött szerepét;

28. meggyőződése, hogy ahhoz, hogy az ágazat reziliens legyen a különböző kihívások kezelése terén, egyértelmű stratégiára, jól meghatározott célokra, valamint részvételen alapuló, tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalra és jogalkotásra van szükség; üdvözli e tekintetben a fenntartható turizmusra vonatkozó első uniós stratégia kidolgozására irányuló bizottsági kezdeményezést, és elismeri annak lehetőségét, hogy átfogó keretet biztosítson a tagállamok, a régiók és az érdekelt felek számára a fenntarthatóbb, innovatívabb, kiegyensúlyozottabb és inkluzívabb idegenforgalmi modell kialakításához; úgy véli, hogy a stratégiának újra kell definiálnia a turizmus szerepét a közvetlen gazdasági hatáson túl, elismerve a közös jóléthez, a társadalmi kohézióhoz és a kiegyensúlyozott regionális fejlődéshez való hozzájárulását; e stratégiával párhuzamosan olyan végrehajtási terv kidolgozására szólít fel, amely értékeli az egyes turisztikai régiók és desztinációk szükségleteit és eltérő összekapcsoltsági szintjét, előnyben részesítve a veszélyeztetett desztinációk turisztikai infrastruktúráját; hangsúlyozza, hogy ezt a tervet megfelelő finanszírozási programmal, egyértelmű ütemtervvel és erős értékelési folyamattal kell támogatni a koherens és igazságos európai átmenet biztosítása érdekében;

29. hangsúlyozza, hogy az egyre versenyképesebb globális utazási környezet sikeréhez Európának erősebb uniós szintű koordinációra és beruházásokra van szüksége nemzetközi láthatóságának növelése érdekében; felszólít egy koherens „Úti cél: Európa” keret kidolgozására a fenntartható turizmusra vonatkozó stratégia keretében, amely kiegészíti a nemzeti és regionális stratégiákat, megerősíti Európa globális vonzerejét, és egységes, jó benyomást biztosít a kontinensről, miközben ünnepeli a helyi kiválóságot, és támogatja az a felé történő átmenetet, hogy Európa 2030-ra globális modellértékű desztinációvá váljon;

30. kéri, hogy a Bizottságon belül hozzanak létre egy fenntartható turizmussal foglalkozó főigazgatóságot;

31. hangsúlyozza, hogy az ágazat horizontális jellegének megfelelően tükröződnie kell az összes vonatkozó uniós politikákban, összehangolva a jogszabályokat a közlekedés, a környezet, a regionális és vidékfejlesztés, a digitalizáció, a versenyképesség, a foglalkoztatás, az oktatás és a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés területén, és e területek tapasztalatai alapján;

32. kiemeli a strukturált, többszintű irányítási modellek fontosságát, amelyek szisztematikusan bevonják a helyi és regionális önkormányzatokat, a DMO-kat és a magánszféra érdekelt feleit, biztosítva a koherens és inkluzív idegenforgalmi stratégiákat; hangsúlyozza a DPO-k stratégiai előnyét abban, hogy helyi jelenlétüket arra használják fel, hogy kiterjesszék hatókörüket, és partnerségeket építsenek ki valamennyi releváns érdekelt féllel a turisztikai ökoszisztémában, köztük a kkv-kkal; kiemeli, hogy számos kis és vidéki desztináció nem rendelkezik a fenntartható turizmusra vonatkozó stratégiák megtervezéséhez és végrehajtásához szükséges adminisztratív és elemzési kapacitással, és célzott uniós támogatásban részesülhetne desztinációmenedzsment-képességeik megerősítése érdekében; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy pénzügyi támogatás, technikai kapacitás, tevékenységeik összehangolása és a desztinációmenedzsment hatékony irányításához szükséges munkavállalók továbbképzése révén erősítsék meg a DMO-k szerepét;

33. rámutat arra, hogy meg kell erősíteni a strukturált, többszintű turisztikai irányítási modelleket a desztinációmenedzsment-tervek kidolgozása és rendszeres frissítése révén, amelyeket a DMO-k koordinálnak a regionális és helyi hatóságokkal, a turizmusban érdekelt felekkel és a lakosokkal együttműködve, biztosítva a koherens és inkluzív megközelítéseket, és lehetővé téve a DMO-k számára a diverzifikált helyi turisztikai termékek koordinálását és reklámozását; hangsúlyozza, hogy a desztinációmenedzsment-terveknek egyértelmű fenntarthatósági mutatókon és adott esetben kapacitásértékeléseken kell alapulniuk, biztosítva a tényeken alapuló tervezést és a hosszú távú versenyképességet;

34. megállapítja, hogy a turizmus tágabb regionális perspektívájának elfogadása javíthatja a közlekedés és a turizmus tervezésének koherenciáját, csökkentheti a szakpolitikák széttagoltságát, és előmozdíthatja a nagyobb méltányosságot, integrációt és együttműködést az eltérő turisztikai intenzitású területek között; kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok kulcsfontosságú szerepét a fenntartható idegenforgalmi stratégiák kialakításában, a tematikus kulturális utak kialakításában, a helyi identitás előmozdításában, a kulturális és szellemi örökség megőrzésében, valamint a közösségvezérelt turizmusra irányuló kezdeményezések

támogatásában; hangsúlyozza ugyanakkor annak fontosságát, hogy a turizmust integrálják a regionális újraiparosítási és intelligens szakosodási stratégiákba, biztosítva, hogy a turizmus támogassa és kiegészítse a diverzifikált termelési bázist, ne pedig helyettesítse azt;

35. kiemeli a nagy turisztikai forgalmat bonyolító desztinációk különös veszélyeztetettségét, ahol a lakosok elidegenedése, a túlterhelt infrastruktúra, a növekvő környezeti hatások, valamint a helyi kultúrát és örökséget fenyegető veszélyek egyre súlyosabbá válnak; ösztönzi a kevésbé látogatott régiók láthatóságának növelését és az örökségen, a gasztronómián, a természeten és a helyi kulturális tevékenységeken alapuló regionális turisztikai központok fejlesztését a helyi kiválóság fokozása és egy olyan fenntartható növekedési modell előmozdítása érdekében, amely túlmutat a már telített napfény- és strandmodellen; sürgeti továbbá a Bizottságot és a tagállamokat, hogy finanszírozzanak olyan kezdeményezéseket, amelyek célja a történelmi falvak újjáélesztése és a hagyományos helyi termékek népszerűsítése, beleértve a zöld útvonalak és más természeti útvonalak fejlesztését, valamint a kiemelkedő vidéki és természetalapú turisztikai környezeteket elismerő címke létrehozását, a tengerpartokra vonatkozó „kék zászló” rendszerhez hasonlóan;

36. megjegyzi, hogy a rövid távú, alacsony kibocsátású és kibocsátásmentes utazás fokozza a regionális kohéziót azáltal, hogy megőrzi a helyi értéket, és megerősíti a kkv-k által vezérelt, közösségvezérelt turizmust a belföldi és mezőgazdasági területeken; hangsúlyozza, hogy a közeli helyekre irányuló turizmus hozzájárul a túlzsúfolt turisztikai desztinációkra nehezedő nyomás enyhítéséhez, valamint az egész éves gazdasági tevékenység, a munkaerő-stabilitás és a demográfiai reziliencia fenntartásához a ritkán lakott régiókban; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a rövid turisztikai ellátási láncokat, amelyek összekötik a látogatókat a mikrotermelőkkel, például a mikrosörfőzdékkel, a kisebb bortermelőkkel, a kézművesekkel és a kulturális szövetségekkel; e tekintetben ösztönzi a tematikus helyi hálózatok létrehozását és uniós szintű elismerését a helyi és regionális örökség előmozdítása, valamint a kulturális és regeneratív turizmus megerősítése érdekében; felhívja a figyelmet az interaktív digitális eszközök és tematikus digitális platformok, tematikus interaktív térképek és rendezvénynaptárak szerepére a láthatóság elősegítésében és a helyi kiválóság bemutatásában;

37. kiemeli a kohéziós és fejlesztési alapok pozitív szerepét a turizmus, a kultúra és az agrár-élelmiszeripari beruházások terén; megjegyzi, hogy az ezeket az alapokat igénybe vevő régiókat támogatni kell a tervezés és a végrehajtás integrálásán alapuló turizmusmódszerek elfogadásában; felszólít az agroturizmus, valamint a „termelőtől a fogyasztóig” és a „szántóföldekről a fogyasztóig” kezdeményezések erősebb uniós támogatására, amelyek valódi értékláncokat és autentikus turisztikai élményeket teremtenek; hangsúlyozza, hogy

ezek a modellek erősítik a vidéki gazdaságokat, támogatják a helyi termelőket, diverzifikálják a turisztikai kínálatot, és Unió-szerte hozzájárulnak a fenntartható, magas színvonalú turizmushoz;

38. elismeri, hogy a sport, valamint az aktív és szabadtéri turizmus hozzájárulhat a regionális fejlődéshez, előmozdíthatja az egészséges életmódot, és enyhítheti a szezonalitást, és kéri, hogy a sportinfrastruktúrát szisztematikusabban építsék be a turisztikai keretekbe; kiemeli ugyanakkor az egészségügyi, gyógyfürdő- és gyógyászati turizmus által kínált lehetőségeket, különösen az öregedő társadalmakban, továbbá kéri, hogy e növekvő ágazatban dolgozzanak ki minőségi normákat és folytassanak határokon átnyúló együttműködést; hangsúlyozza e tekintetben, hogy a turizmusban fel kell hívni a figyelmet a befogadásra és az akadálymentességre, javítani kell az akadálymentes turisztikai szolgáltatások kínálatát és láthatóságát, valamint olyan turisztikai kínálatokat kell kialakítani, amelyek mind a lakosok, mind a látogatók, különösen az idősek és a fogyatékossággal élő személyek javát szolgálják;

39. megismétli, hogy a vendéglátóipar az európai turisztikai ökoszisztéma és kulturális szerkezet központi pillérét képezi, amely a helyi kkv-kkal, kulturális intézményekkel és regionális munkaerőpiacokkal szoros kapcsolatban áll, és kiemeli az európai éttermek, kávézók és bárok – főként mikrovállalkozások és családi vállalkozások – alapvető szerepét a munkahelyteremtésben minden készségszinten, valamint a helyi identitás és kulturális örökség megőrzésében; olyan politikákat szorgalmaz, amelyek támogatják a vendéglátóipari vállalkozásokat abban, hogy magas színvonalú vendégélményt kínáljanak, megerősítsék a kulturális élénkséget, javítsák az ágazat munkahelyeinek minőségét, és fenntartható, hosszú távú értéket teremtsenek az európai desztinációk számára;

40. üdvözli a valamennyi tagállam számára 2026. május 20-tól alkalmazandó, a rövid távú szálláshely-szolgáltatásokról szóló rendeletet[37], amely pozitív lépés a hatékonyabb desztinációmenedzsment felé; aggodalmát fejezi ki azonban a rövid távú bérbeadás szabályozatlan növekedése és annak a lakhatásra, különösen a helyi lakosok és az alapvető munkavállalók számára való megfizethetőségre, a társadalmi kohézióra, többek között a lakosoknak és közösségeknek a helyi életben és kormányzásban régóta betöltött helyükről való elvándorlására, valamint a városi és alapvető szolgáltatásokra gyakorolt hatása miatt, ami közvetlenül érinti a helyi emberek életét; emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Bíróságának a C-724/18. és C-727/18. sz. egyesített ügyekben hozott

---

37 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1028 rendelete (2024. április 11.) a rövid távú szálláshely-szolgáltatásokkal kapcsolatos adatgyűjtésről és -megosztásról, valamint az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1028, 2024.4.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1028/oj).

ítélete[38] kimondta, hogy a rövid távú bérbeadás nemzeti, regionális vagy helyi szintű szabályozása jogos közérdekkel indokolható, feltéve, hogy az elfogadott intézkedések szükségesek, megfelelőek és arányosak; felszólítja ezért a Bizottságot, hogy mielőbb tegyen javaslatot jogszabályokra, hozzon létre koherens, adatvezérelt és fenntartható uniós keretet a rövid távú szálláshely-szolgáltatások tekintetében, meghatározva a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó normákat és az egyértelmű szállásadói kategóriákat, és lehetővé téve a tagállamok, többek között a regionális és helyi önkormányzatok számára, hogy arányos és tényeken alapuló intézkedéseket – például a vendégéjszakákra alkalmazandó felső korlátokat, engedélyezési rendszereket, ellentételezést és övezeti besorolásokat – alkalmazzanak a lakhatási nyomás által érintett területeken, emlékeztetve arra, hogy a lakhatási politika továbbra is elsősorban a tagállamok hatáskörébe tartozik;

41. megismétli, hogy a turizmust a látogatók és a lakosok fenntartható együttélésén alapuló stratégiai lehetőségnek kell tekinteni; úgy véli, hogy a rövid távú szálláshely-szolgáltatás eredeti formájában, amennyiben személyes kapcsolat áll fenn a szállásadó és a vendég között, fokozhatja a helyi szerepvállalást az idegenforgalomban, ami autentikusabb élményeket tesz lehetővé; megjegyzi, hogy az otthonok turisztikai célú használatának lehetővé tétele többletjövedelmet biztosíthat a családok számára, és hozzájárulhat az energiahatékony felújítások finanszírozásához; megjegyzi azonban, hogy ami megosztáson alapuló gazdasági modellként indult, egyre inkább egy elüzletiesedett ágazattá fejlődött, amelyet jelenleg nagyrészt több ingatlant kezelőkereskedelmi szállásadók uralnak – ugyanakkor gyakran a hagyományos szálláshely-szolgáltatókéval egyenértékű kötelezettségek nélkül működnek; felszólít a rövid távú kereskedelmi és nem kereskedelmi bérbeadások egyértelmű megkülönböztetésére; hangsúlyozza, hogy minden szabályozási intézkedésnek arányosnak kell maradnia, igazodnia kell a helyi körülményekhez, és szem előtt kell tartania a helyi turisztikai gazdaságokat és közösségeket, ugyanakkor rugalmasságot kell biztosítania a tagállamok, a régiók és a helyi hatóságok számára a sajátos helyi körülményeiknek és lakáspiacaiknak megfelelő intézkedések megtervezéséhez és végrehajtásához;

42. hangsúlyozza, hogy szilárd végrehajtási mechanizmusokra van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a digitális platformokon csak a megfelelő rövid távú bérbeadási tevékenységet sorolják fel, tekintettel a platformok rövid távú bérbeadási piacon betöltött központi szerepére, és hogy a hatóságok által azonosított illegális rövid távú bérbeadásokat haladéktalanul meg kell szüntetni;

---

[38] A Bíróság (nagytanács) 2020. szeptember 22-i ítélete, Cali Apartments SCI és HX kontra Procureur général près la cour d'appel de Paris és Ville de Paris, C-724/18. és C-727/18. egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2020:743.

hangsúlyozza továbbá, hogy alapvető fontosságúak a platformokra vonatkozó egyértelmű átvilágítási kötelezettségek, beleértve a nyilvántartási számok ellenőrzését is, amelyeket a csalárd vagy érvénytelen nyilvántartásba vételek megelőzését célzó megerősített ellenőrzési mechanizmusok, valamint az érvénytelen rövid távú bérbeadási hirdetések gyors eltávolítását biztosító hatékony értesítési, cselekvési és eltávolítási mechanizmusok támogatnak; hangsúlyozza, hogy az új jogszabályi keretnek szilárd mechanizmusokat is biztosítania kell a rövid távú bérbeadási kínálat kezelésére irányuló nemzeti vagy helyi szabályok végrehajtásának és betartásának támogatására, beleértve a vendégéjszakákra alkalmazandó felső korlátok vagy más intézkedések, például a zajcsökkentési követelmények hatékony végrehajtását;

43. ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy a bizonyos strukturális és földrajzi korlátokkal rendelkező turisztikai desztinációkon, például a szigeteken, a legkülső régiókban és egyes part menti területeken a turizmussal kapcsolatos piaci nyomás az elégtelen megfizethető és állami lakhatással együtt súlyosbítja a lakhatási válságot; kéri, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 174. és 349. cikkével összhangban a kohéziós politika intézkedéseit igazítsák ezekhez a sajátos feltételekhez;

44. elismeri az uniós ökocímke jelenlegi korlátait; elismeri a fenntarthatósági címkézés egységes megközelítésének szükségességét az európai turisztikai ágazatban, amely lehetővé teszi egy olyan egységes, átlátható keret létrehozását, amely a fenntartható fejlődés, a társaktól való tanulás és a kapacitásépítés mozgatórugója, erősíti a fogyasztói bizalmat, és növeli az európai turisztikai vállalkozások és desztinációk fenntarthatósági erőfeszítéseinek versenyképességét, hatékonyságát és globális láthatóságát, ami Európát világszerte a fenntartható turizmus példájaként pozícionálja; hangsúlyozza, hogy a harmonizáció nem egyetlen tanúsítvány használatát jelenti, hanem az egyértelmű szabványok vagy kritériumok felülvizsgálatára és megállapítására szolgáló közös módszertan alkalmazását; hangsúlyozza az akkreditált, független harmadik fél általi tanúsítás fontosságát annak biztosítása érdekében, hogy a fenntarthatóságra vonatkozó állítások az uniós szabályozási kerettel, többek között a fogyasztók szerepvállalásának növeléséről szóló irányelvvel[39] összhangban megalapozottak legyenek; határozottan kéri, hogy az alapos hatásivizsgálaton és az érdekelt felekkel történő konzultációkon alapuló fenntartható átállás támogatása érdekében terjesszék ki a

---

39 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/825 irányelve (2024. február 28.) a 2005/29/EK és a 2011/83/EU irányelv módosításáról, a fogyasztók zöld átállásban való szerepvállalásának a tisztességtelen gyakorlatokkal szembeni hatékonyabb védelem és a hatékonyabb tájékoztatás révén történő növelése tekintetében (HL L, 2024/825, 2024.3.6., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/825/oj).

címkézés hatályát a turisztikai értéklánc további szegmenseire, többek között az üdülőhajókra, az utazásszervezőkre, az ülések, konferenciák és kiállítások [MICE-turizmus] szervezőire, a látnivalókra, az éttermi szolgáltatásokra, a desztinációkra és a helyi lakosok bevonásán alapuló, közösségbarát idegenforgalomra; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy az egész EU-ra kiterjedő fenntarthatósági címkének önkéntesnek, arányosnak, költséghatékonynak és a kkv-k számára könnyen alkalmazhatónak kell maradnia, és azt képzéssel és pénzügyi ösztönzőkkel kell támogatni a turisztikai kisvállalkozások indokolatlan adminisztratív terheinek megelőzése érdekében;

45. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a turizmus körforgásos gazdasági modellre való átállását olyan intézkedések előmozdítása révén, amelyek javítják a víz-, energia- és hulladékgazdálkodási hatékonyságot, visszaszorítják a túlfogyasztást, megelőzik az élőhelyek pusztulását, védik a biológiai sokféleséget, és minimalizálják a turisztikai tevékenységek turisztikai célpontokra gyakorolt környezeti lábnyomát, adatvezérelt döntéshozatal alapján; ezzel párhuzamosan felhívja a Bizottságot, hogy fokozza az innováció támogatását az élelmiszer-pazarlás csökkentése érdekében, és ezt vegye figyelembe a vonatkozó programokban; sürgeti továbbá, hogy a vendéglátásban mozdítsák elő a rövid ellátási láncokat a mikro-, kis- és középvállalkozások, például a kisüzemi és kézműves gazdaságok piacra lépésének megkönnyítése révén;

46. elismeri, hogy az idegenforgalmi ágazat jelentős lépéseket tesz környezeti lábnyomának csökkentése érdekében, beleértve az egyszer használatos vízpalackok fokozatos megszüntetését, az energiahatékony világítási és víztakarékos rendszerek javítását, a bútorok élettartamának javítás és újrafelhasználás révén történő meghosszabbítását, valamint az élelmiszer-pazarlás csökkentését, a közelmúltbeli uniós rendeletek – például az egyszer használatos műanyagokról szóló irányelv és a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló rendelet[40] – által biztosított szilárd jogi keret révén, amelyek végrehajtása még folyamatban van; kéri a Bizottságot, hogy készítsen tanulmányt az egyszer használatos műanyagokról szóló irányelv idegenforgalmi és vendéglátóipari ágazattal kapcsolatos hiányosságainak azonosítása és értékelése érdekében, terjesszen elő javaslatot e hiányosságok kezelésére vonatkozóan, például támogatást és ösztönzőket nyújtva az ágazatnak annak érdekében, hogy lehetőség szerint felgyorsítsa az egyszer használatos műanyagok fokozatos kivezetését az uniós idegenforgalmi és vendéglátóipari ágazatban, reális időkereten alapulva, valamint

---

40 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/40 rendelete (2024. december 19.) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról, az (EU) 2019/1020 rendelet és az (EU) 2019/904 irányelv módosításáról, valamint a 94/62/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2025/40, 2025.1.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj).

hatásvizsgálattal, tudományos adatokkal és az érdekelt felekkel folytatott konzultációval alátámasztva, biztosítva ugyanakkor, hogy ne háruljanak aránytalan költségek a kis gazdasági szereplőkre;

47. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az idegenforgalom fejlesztésének reagáló irányításáról térjenek át annak proaktív irányítására, amelyet megerősített adatmegosztás támogat, és gyűjtsenek, elemezzenek és használjanak fel adatokat a desztinációmenedzsmenthez és a fenntarthatósági beszámoláshoz, hangsúlyozva, hogy ez az átmenet támogatná a fenntartható, minőségi turizmus biztosítását; hangsúlyozza, hogy a minden szinten összehangolt adatcsere lehetővé teszi a valós idejű nyomon követést és az intelligens előrejelzést, képessé téve ezzel a desztinációkat arra, hogy menedzseljék a látogatói forgalmat a kulturális és természeti látnivalók esetében, megelőzzék a túlzsúfoltságot, menedzseljék az erőforrásokat, támogassák a szezonalitás csökkentésére irányuló erőfeszítéseket, és alkalmazkodjanak a változásokhoz; kiemeli, hogy a generatív mesterséges intelligencia gyors fejlődése azzal a kockázattal jár, hogy jutalmazza az idegenforgalmi piac nagy és technológiailag kifinomult szereplőit, súlyosbítva a meglévő egyenlőtlenségeket, és számos desztinációt és kkv-t lemaradva hagy, ha a támogatás és a kapacitásépítés nem tart lépést; ezzel összefüggésben felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson célzott finanszírozást és iránymutatást a kkv-k pénzügyi eszközeire vonatkozóan az adatok, a digitalizáció és a mesterséges intelligencia idegenforgalmi ágazatban való elterjedésének előmozdítása érdekében;

48. felszólít az idegenforgalom rendszerszintű megközelítésére, amely a széttagolt piaci vagy termékalapú logikát integrált irányítási modellekkel váltja fel; támogatja a többek között a minőségi munkahelyteremtésre, a foglalkoztatási feltételekre, a helyi közösségek jólétére, az erőforrás-hatékonyságra, a környezetkárosodásra és a szén-dioxid-kibocsátásra vonatkozó, globálisan elfogadható számítási módszereken alapuló átfogó mérőszámok létrehozását az átlátható szakpolitikai döntéshozatal előmozdítása, a felelős beruházások irányítása és az adatok rendeltetési helyek közötti összehasonlíthatóságának lehetővé tétele érdekében; üdvözli a globálisan elismert és harmonizált, desztinációs szintű fenntartható turisztikai mutatók kidolgozását, megjegyezve, hogy a módszertant az uniós kompetenciaközpont teszteli az intelligens desztinációkon folyó adatkezelés (D3HUB) támogatása érdekében, 40 európai desztinációmenedzsment-szervezet és az Európai Turisztikai Indikátorrendszer (ETIS) közreműködésével; kitart amellett, hogy a fenntartható turizmus mutatóira vonatkozó uniós szintű megközelítésnek teljes mértékben összeegyeztethetőnek kell lennie a meglévő keretekkel, például a turizmus fenntarthatóságának mérésére szolgáló statisztikai kerettel vagy a turisztikai szatellitszámla módszertani keretével, lehetővé téve a hatékony szabványosítást és teljesítményértékelést, valamint

biztosítva az egyszerűsített jelentéstételi folyamatokat, amelyek csökkentik a turisztikai vállalkozásokkal szembeni adminisztratív igényeket;

49. hangsúlyozza, hogy az adatközpontú, többszintű kormányzás elengedhetetlen a fenntarthatóság eléréséhez és a kiszámíthatatlan válságok, például a világjárványok és más egészségügyi válságok, a geopolitikai sokkhatások, a szélsőséges éghajlati és természeti válságok, az ember vagy a technológia okozta zavarok és a gazdasági visszaesések, valamint a demográfiai visszaeséshez, az elnéptelenedéshez és a lakáshiányhoz hasonló növekvő strukturális válságok hatékony kezeléséhez; hangsúlyozza, hogy a teherszállítással és a logisztikával kapcsolatos megfontolásokat be kell építeni a válsághelyzet-felkészültségi eszközökbe, mivel ezek kritikus fontosságúak az idegenforgalmi szolgáltatások és értékláncok folytonosságának védelmében; aggodalommal állapítja meg, hogy az érdekelt felek – a technológiával, az adatszuverenitással, a bizalommal, a jogi kockázatokkal és költségekkel kapcsolatos fenntartások miatt – vonakodnak az adatok megosztásától, ami lassítja a közös európai turisztikai adattér bevezetését; rámutat arra, hogy az uniós turisztikai eredménytábla és a D3HUB szemléletes példák arra, hogy az összesített uniós szintű ismeretek hogyan tudnak irányt mutatni a helyi fellépésnek, és bizonytalanság idején hogyan tudják fenntartani a turisztikai ellátási láncokat; megismétli, hogy e mechanizmusok a tényeken alapuló döntéshozatal támogatása érdekében biztosítják, hogy a desztinációmenedzsment-szervezetek és a kkv-k könnyebben hozzáférjenek az interoperábilis adatokhoz, ezáltal erősítve és védve értékláncaik rezilienciáját; kiemeli továbbá a D3HUB hozzájárulását ahhoz, hogy segítse a turisztikai desztinációkat az adatok stratégiai felhasználásában, hangsúlyozza, hogy ez a kezdeményezés elengedhetetlen az adatvezérelt irányítás megerősítéséhez és az ágazat digitális átállásra való felkészítéséhez, és felhívja a Bizottságot, hogy az EU stratégiai célkitűzéseivel összhangban biztosítsa annak 2026 utáni folytonosságát;

50. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki egy ellenőrzött adatokon alapuló, központosított platformot az Unió-szerte bekövetkező olyan jelentős események feltérképezésére, amelyek helyi zavarokat okozhatnak – különösen a kiszolgáltatott régiókban –, és dolgozzanak ki egy európai turisztikai válságkezelési mechanizmust a jövőbeli válságokra való felkészültségnek, azok megelőzésének és az azokkal szembeni rezilienciának a biztosítása érdekében, felhívja továbbá a Bizottságot, hogy a turizmus rezilienciájának és biztonságának fokozása érdekében integrálja a mechanizmust a fejlett válságfelkészültségi eszközökkel és gyors reagálási intézkedésekkel, beleértve a korai előrejelző rendszereket, a vészhelyzeti tervezést, a stratégiai közlekedési infrastruktúrát és folyosókat, valamint a rugalmas eljárásokon keresztül nyújtott célzott támogatást;

51. megállapítja, hogy a technológia és a környezettudatosság előmozdítja az áttérést a passzív városnézésről a céltudatos, személyre szabott és felelős élményekre; rámutat arra, hogy az útvonalakat generáló ajánlórendszerekben lehetőségek rejlenek a közösségvezérelt, lassú turizmus, például a kerékpározás és a túrázás fejlesztésére, amely a helyi kkv-k, közösségek, köztük a földrajzi árujelzők által elismert helyi termelők, valamint kultúrák és termékek javát szolgálja; ragaszkodik azonban ahhoz, hogy e potenciál kiaknázása érdekében az ágazatnak a nagyvállalatok mellett integrálnia kell a helyi csoportokat és a polgárokat is a turisztikai értékláncba, például a digitális eszközök használata terén szakértői támogatás, az engedélyek, a turisztikai aktivitás, a korlátozások és a tervezés terén tanácsadói és javaslattételi feladatokat ellátó, több érdekelt felet tömörítő tanácsok létrehozása, valamint kínálatának a piaci és szezonális függőségek csökkentése érdekében történő diverzifikálása révén; felhívja a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az iskolai alapú oktatási kezdeményezéseket és a szélesebb körű figyelemfelkeltő kampányokat a fenntartható turisztikai gyakorlatokkal kapcsolatos tudatosság növelése érdekében;

A turizmus jövőjének alakítása készségekkel és kulturális szerepvállalással

52. hangsúlyozza, hogy a képzett és értékelt minőségi munkaerő az európai turisztikai gazdaság gerincét képezi; megjegyzi, hogy az olyan strukturális kihívások, mint az egyes idegenforgalmi ágazatokban tapasztalható alacsony bérek, az informális foglalkoztatás, a részmunkaidős és be nem jelentett munkavégzés, a szezonalitás, a korlátozott képzés és időnként a rossz munkakörülmények továbbra is állandósítják a munkaerő- és szakemberhiányt a turizmusban, amit tovább súlyosbít a nemek közötti tartós egyenlőtlenség, mivel a turisztikai munkaerő többségét nők teszik ki, és ők uralják az alacsony bérezésű, munkaerő-igényes és ideiglenes foglalkozásokat; elismeri, hogy néhány tagállamban előrehaladást értek el a munkakörülmények, a munkaidő-beosztás és a javadalmazás javítása terén, többek között a Covid19-világjárványt követően aktualizált kollektív szerződések révén; mindazonáltal további előrelépésre szólít fel a minőségi munkahelyeken, tisztességes béreken, megbízható szociális védelmen és egész éves foglalkoztatáson alapuló idegenforgalmi munkaerőpiac felé, többek között a szezonon kívüli időszakban is; felhívja ugyanakkor a figyelmet a munkaidőben nyújtott fizetett képzés értékére, valamint annak fontosságára, hogy ezeket a lehetőségeket kiterjesszék az idénymunkásokra a holtszezonban;

53. hangsúlyozza, hogy egyre nagyobb az igény a digitális és zöld készségekkel rendelkező, alkalmazkodóképes és a válságokkal szemben reziliens munkaerő iránt olyan innovatív megoldások bevezetése érdekében, amelyek egyensúlyt teremtenek a gazdasági

növekedés és a környezetvédelmet figyelembe vevő gazdálkodás között; hangsúlyozza, hogy a digitális és zöld átállás lehetőségeket kínál arra, hogy jobb, biztonságosabb és reziliensebb munkahelyeket teremtsenek a turisztikai értékláncokban, és sürgeti, hogy teljes mértékben használják ki ezeket a lehetőségeket, többek között a regionális és helyi hatóságokkal való együttműködés révén a turisztikai szakembereknek szóló speciális képzési programok kidolgozása terén;

54. összehangolt uniós szintű menetrendet szorgalmaz az idegenforgalmi munkaerő továbbképzése és átképzése érdekében, a készségfejlesztési paktummal összhangban, a munkaerőhiány kezelése, a munkakörülmények javítása, a mobilitási akadályok leküzdése, a változó készségigényekre való reagálás, valamint az ágazat hosszú távú vonzerejének és versenyképességének megerősítése, az európai desztinációk számára tartós érték biztosítása és az európai életmód előmozdítása érdekében; javasolja egy, a szociális partnerekkel való szoros együttműködésben tervezett és a tagállamokban és az ágazatokban elismert turisztikai készségkártya bevezetését a képesítések, a készségek, az akkreditált képzések, készségek, képesítések és szakmai tapasztalatok dokumentálása érdekében; javasolja, hogy a képzéseket uniós programokon – többek között az Európai Szociális Alap Pluszon, az Erasmus+-on, az egységes piac programon és a Digitális Európa programon – keresztül nyújtsák és társfinanszírozzák;

55. hangsúlyozza, hogy a továbbképzésnek és az átképzésnek együtt kell járnia minden szerep értékelésével – az emberi kapcsolatoktól kezdve, amelyek elengedhetetlenek a magas színvonalú és kulturálisan összehangolt szolgáltatások nyújtásához, a számos turisztikai szolgáltatást támogató, fizikailag megterhelő szerepekig –, biztosítva, hogy e szempontok egyike se vesszen el, amikor az ágazat a digitálisan vezérelt modellek felé mozdul el; megjegyzi, hogy mind a humán készségeket, mind a fizikai munkát továbbra is alulértékelik gazdasági és szakpolitikai szempontból, és gyakran hiányzik a technikai vagy vezetői szerepekhez hasonló hivatalos elismerés, képzés vagy javadalmazás; kéri, hogy ezeket a készségeket és szerepeket megfelelően ismerjék el, értékeljék és jutalmazzák, mivel ez elengedhetetlen a munkahelyek minőségének javításához, a nemek közötti egyenlőség előmozdításához, valamint annak biztosításához, hogy az idegenforgalom emberi dimenzióját teljes mértékben elismerjék és támogassák az európai idegenforgalmi modellen belül;

56. megerősített együttműködést szorgalmaz az idegenforgalmi vállalkozások, az oktatási szolgáltatók, valamint a hatóságok között a magas színvonalú képzési programok és tanulószerződéses gyakorlati képzések előmozdítása és a jövőbeli képzési igények kezelése érdekében; hangsúlyozza az olyan célzott kezdeményezések – többek között ágazathoz igazodó tantervek, egyértelmű szakmai

életpályák és mentori programok – fontosságát, amelyek vonzóbbá teszik az idegenforgalmi és vendéglátóipari életpályákat a fiatalok számára, és az ágazaton belül elősegítik az erősebb, képzettebb munkaerő kiépítését; hangsúlyozza, hogy e kezdeményezéseknek minőségi foglalkoztatási eredményekhez kell vezetniük, ideértve a hosszú távú szerződéseket, a szakmai előmenetel valódi lehetőségeit és a béremeléseket is;

57. hangsúlyozza, hogy az életmódunkat mélyen átszövő kultúra alapvető fontosságú Európa turisztikai vonzereje, valamint nemzeti és európai identitásunk szempontjából; emlékeztet arra, hogy ez a kulturális szövet számos egyéb elem mellett magában foglalja a fenntartható hagyományokat, a régészeti örökséget és a helyi nyelveket, amelyek megőrzése a regionális és nemzeti identitások valódi tiszteletben tartását és a helyi közösségek folytonosságát tükrözi; üdvözli az egyes tagállamok által a kulturális alkotások és műtárgyak származási helyükre történő visszaszolgáltatására tett erőfeszítéseket; kiemeli az új európai kulturális iránytű stratégiai keretét, amely kulcsfontosságú eszköz az uniós szakpolitikák kulturális dimenziójának megerősítéséhez; felhívja a Bizottságot, hogy tekintettel az EU sokszínű és gazdagan rétegzett turisztikai kínálatára, az új fenntartható turisztikai stratégia keretében helyezze az „Úti cél: Európa” kezdeményezés előmozdításának előterébe az olyan uniós ösztönzőket, mint a DiscoverEU, az Európa Kulturális Fővárosai és az Európai Örökség cím;

58. elismerését fejezi ki a hivatásos kulturális dolgozók, a helyi szervezetek és az önkéntesek Európa kulturális örökségének őrzőiként betöltött létfontosságú szerepéért, akiknek munkája a helyszín karbantartásától és megőrzésétől a nyilvánosság bevonásáig terjed a közösségi tájékoztatás és a vezetett látogatások révén; kiemeli szerepüket Európa mint globális turisztikai desztináció egyediségének és vonzerejének megerősítésében; megjegyzi, hogy a bizonytalan munkakörülmények és a nem megfelelő javadalmazás gyakran nem tükrözik az európai kulturális örökség védelméhez és továbbításához való hozzájárulásuk értékét, és ezt a helyzetet tovább súlyosbíthatja a platformalapú szolgáltatások által gyakorolt növekvő versenykényszer, amely alákínál a kulturális körutak árainak, és borravalógyakorlatok és csatlakozási díjak révén irányítja a szolgáltatásokat;

59. elismeri ezzel kapcsolatban az önkéntesek figyelemre méltó elkötelezettségét, akik jelentős mennyiségben saját idejüket, többek között az éves szabadságukat a kultúra megőrzésének támogatására fordítják Európában; felhívja a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködve javasoljon iránymutatásokat az egyének kulturális önkéntességben való részvételének ösztönzésére és lehetővé tételére, többek között olyan támogató intézkedések révén, amelyek Unió-szerte megkönnyítik a részvételt, és előmozdítják a kulturális önkéntesek elismerését; hangsúlyozza, hogy a kulturális önkéntesség

előmozdítása megerősíti a készségek európai évének céljait, és javítja a jelenlegi uniós programokat, például az Erasmus+ programot azáltal, hogy ösztönzi a generációk közötti tanulást, a készségek cseréjét és a mélyebb kulturális szerepvállalást; hangsúlyozza, hogy a hosszú távú cél a professzionalizálás, és kéri, hogy az Erasmus Plusz, a Kreatív Európa és az Európai Szociális Alap Plusz társfinanszírozásával hozzanak létre egy „szenvedélyből hivatás” programot, amely lehetővé tenné a képzést, a tanúsítást és a méltányos javadalmazást, hogy azok, akik identitásunkat fenntartják, saját választásuk szerint életképes karriert építhessenek ki; hangsúlyozza, hogy a rendszernek önkéntesnek kell maradnia, és a kulturális szabadságot soha nem szabad szakmai kötelezettségvállalásokhoz kötni; ösztönzi a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az önkéntességet oly módon, amely gazdagítja a kulturális életet, és kiegészíti a szakmai kulturális foglalkoztatást, ahelyett, hogy felváltaná azt;

60. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a következő többéves pénzügyi keretben uniós finanszírozást bocsássanak rendelkezésre a szellemi örökség számára annak érdekében, hogy közvetlen támogatást nyújtsanak azokhoz a kezdeményezésekhez, amelyek védik és bemutatják a kulturális hagyományokat – a tengeri és hajózási gyakorlatoktól, például a vitorlázástól a helyi nyelvekig és a kézművességig, beleértve a földrajzi jelzéseket is –, biztosítva azok nemzedékek közötti átvitelét és erősítve a közösség fenntartható, felelős turizmusban való szerepvállalását; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy tisztességes elismerést biztosítsanak az örökségbe és a készségekbe beruházók számára, és kiemeli, hogy be kell vonni a helyi lakosok és a közösség által vezetett turisztikai kezdeményezéseket, amelyek védik az ősi ismereteket, megőrzik a biológiai sokféleséget, és előmozdítják a hiteles, a kultúrát tiszteletben tartó élményeket, amelyek fenntartják a helyi megélhetést; kéri továbbá, hogy uniós forrásokkal támogassák az (EU) 2023/2411 rendeletben[41] említett földrajzi árujelzőt megszerezni kívánó termelői csoportokat, elismerve, hogy az a helyi kézműves örökség erősítésére szolgáló eszköz;

61. hangsúlyozza, hogy a turisztikai projekteknek elő kell mozdítaniuk a területek és ágazatok közötti tudástranszfert, és ki kell aknázniuk az idegenforgalomban rejlő stratégiai lehetőségeket a szellemi örökség védelme és a helyi közösségek számára biztosított társadalmi és gazdasági előnyök fokozása érdekében, biztosítva azok egyenletesebb területi, és méltányosabb turisztikai értékláncon belüli eloszlását; rámutat továbbá arra, hogy a finanszírozásnak

---

41 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2411 rendelete (2023. október 18.) a kézműves és ipari termékek földrajzi jelzéseinek oltalmáról, valamint az (EU) 2017/1001 és az (EU) 2019/1753 rendelet módosításáról (HL L, 2023/2411, 2023.10.27., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2411/oj).

előnyben kell részesítenie a területi kohéziót előmozdító projekteket, különösen azokban a régiókban, ahol a szellemi örökség a legnagyobb veszélyben van, és ahol a kulturális turizmus elősegítheti a helyi fejlődést, és támogathatja a népesség megtartását; kiemeli, hogy a köz-magántársulások fontos szerepet játszanak a turisztikai ágazatnak a kulturális örökség védelmére, előmozdítására és megerősítésére való képességének megerősítésében, és a fenntartható eredmények maximalizálása érdekében mélyebb együttműködést szorgalmaz a hatóságok, az ágazat és a közösségi szereplők között;

62. kéri, hogy a finanszírozási döntések és a jövőbeli reformok megalapozása érdekében évente tegyenek jelentést a Parlamentnek a fenntartható turizmus felé tett előrehaladásról, felhasználva az uniós turisztikai eredménytábla operatív bevezetését és a környezetre, a konnektivitásra, az infrastrukturális felkészültségre, a foglalkoztatás minőségére és a helyi közösségi jóllétre vonatkozó mérhető mutatókat;

°

° °

63. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.